

Domoljub

V Ljubljani 14. junija 1944

57 - Štev. 24

To ni politika!

Komunizem je tako veliko zlo, da prav v ničemer ne more in ne sme sodelovati z njim, skomur je mar krščanska kultura in obramba svetinj krščanske vere. Tako je papež jasno in odločno velel, po tem se morajo ravnati vsi tisti, ki se še prištevajo med kristjane.

Kot kristjani vemo, da papež govori v imenu Kristusove Cerkve in da ima ta Cerkev nalogo ločiti čisto resnico od zmot in zablod ter jo nuditi vernemu človeškemu srcu. Za to je Cerkev ustanovljena ter bi se svojemu poslanstvu izneverila, ko bi tako ne delala. Prav tako bi se izneveril svoji veri, kdor bi je ne poslušal.

Komunistom ta nauk kajpada ne gre v račun, zato ta papežev klic imenujejo »politik«. S to zbadljivko bi radi plašne in malo-verne kristjane preplašili, da ne bi poslušali papeža. Resnica pa je, da papež v svoji okrožnici brani versko resnico zoper komunizem ter vernike zoper zablode, ki človeški družbi s komunizmom grozi. Sicer pa, če komunisti že hočejo rabiti to besedo za papežev krščanski nauk, naj jo pa rabijo. Saj končno gre za nauk, ki uravnava ne le življenje posameznikov, ampak tudi življenje družin, narodov in držav. Če komunizem sme učiti in vsiljevati tako »politik«, ki je vsej človeški družbi in njeni kulturi v pogubo, smemo pač katoliški kristjani zagovarjati tako »politik«, ki edina more svet rešiti te pogube in prinesiti izmučenim človeškim srcem boljše dni.

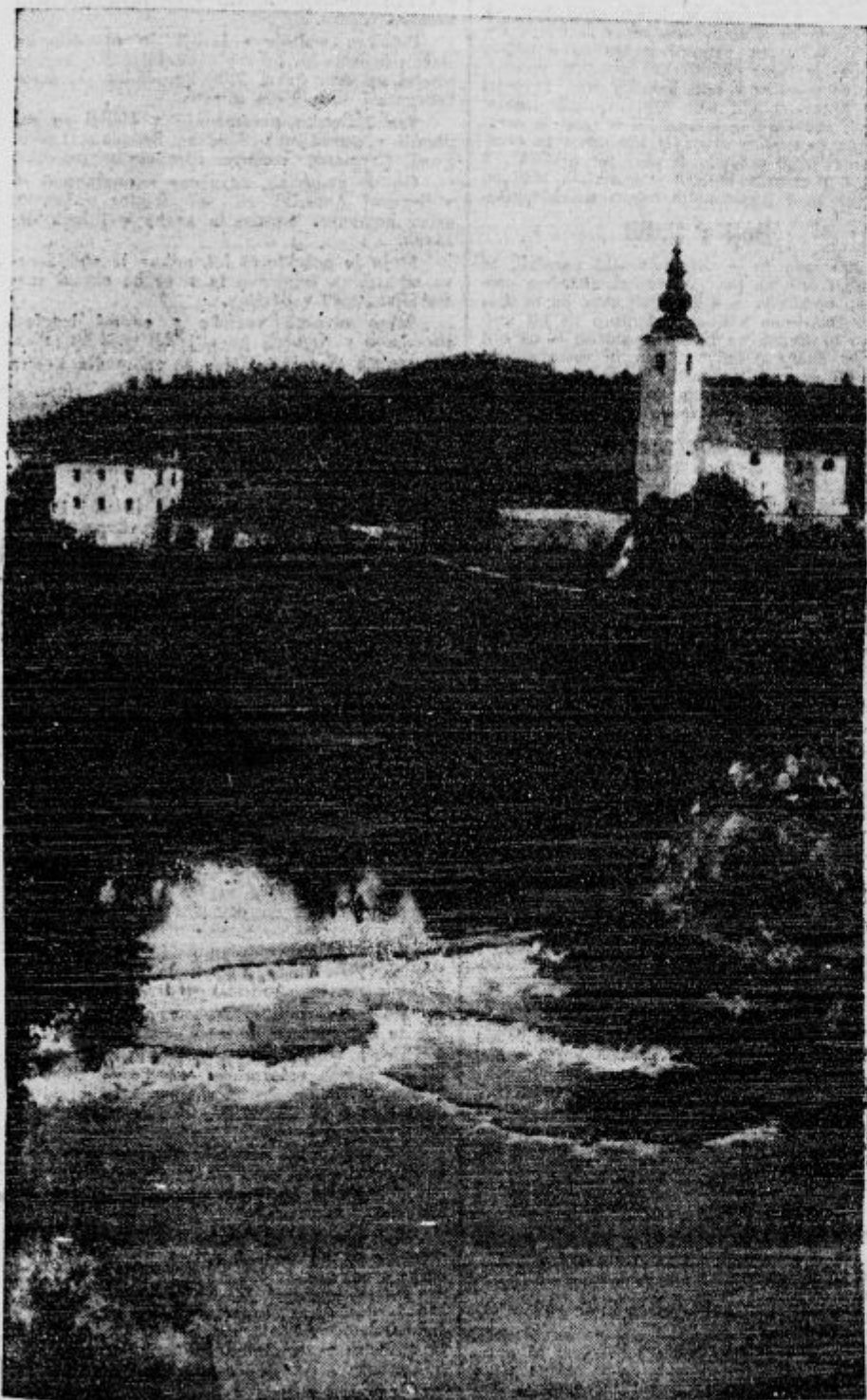
Sveta dolžnost vsakega katoliškega Slovence je, voditi tako politiko, ki ohranja od dedov podedovane svetinje, da jih izročimo poznejšim rodovom. V tem je naša ne le velika verska, marveč tudi narodna dolžnost.

Tak kristjan pa, ki bi po komunističnem vzgledu hotel papeževe nauke in opomine zoper komunizem imenovati »politik«, ni več pravi kristjan, prav gotovo pa bi si s takim početjem in govorjenjem zelo obtežil svojo vest.

Boj zoper sodobno zmoto, med katerimi je komunizem največja, je danes reševanje človeško družbe, reševanje krščanske kulture, reševanje človeških duš. Tak boj postaja vsak dan večja dolžnost, ki nas vse papež na njo opozarja. Delo po teh papeževih naukih je naj-nujnejši apostolat sedanjega časa, ki je tako velik, da je papež zanj ustanovil prav posebno cerkveno organizacijo.

Ta organizacija se imenuje Katoliška Akcija, ki je po svojem namenu v zgodovini Cerkve nekaj posebnega in spominja na prve čase božje Cerkve, ko je vsak vernik hkrati bil tudi apostol in misijonar v svojem okolju. Prav to je tisto, česar je novodobnemu kristjanu tolikanj manjkalo. Tudi dandanašnji kristjan se mora zavedati, da mora svoji veri služiti z besedo, lepim vzgledom in pa z iskrenim dejanjem, s čemer naj v dejanju dokaže, kaj krščanstvo uči. Današnji kristjan naj bo kristjan ne le v besedi, marveč ves in v resnici, da bo po njem svet spoznal vso vzvišenost krščanske misli.

Kdor tako razume besede sv. Očeta, ta krščansko dela, ta edini res tudi prav rešuje svoj narod.

Zagradec ob Krki

Vojni dogodki preteklega tedna

Anglo-ameriški vdor v francosko Normandijo

Dne 6. t. m. v jutranjih urah so Anglo-amerikanci izvedli tolikanj objavljeni vdor v Evropo. Prišli so sicer v nočni temi, vendar za nemško poveljstvo niso prišli nepričakovano ter s svojim prihodom nemške armade niso prenesli. Kakor poročamo na drugem mestu, so bili deležni takoj pri prihodu takega sprejema, kakršnega se niso nadejali. S tem se je začel boj za Evropo na zahodnih njenih obalah, kakor je po Stalinovi zahtevi bil sklenjen, že na konferenci treh v Teheranu. Moskvi se je ves čas mudilo, da bi se prišel zaželeni vdor. Toda Amerika in Anglija sta oklevali, ker sta se obe zavedali, kako zgodovinsko važni so ti dogodki, zlasti če se ne bi povsem posrečili. Zato je na oni strani bilo veliko oklevanje. Moskva pa je venomer pritiskala in zahtevala ter končno le dosegla, kar je želela. Ta vdor se je, kakor naglašajo poučeni mošje, izvršil docela po namelih Jožefa Stalina, kateremu sta se zdaj Anglija in Amerika izkazali uslužni in pokorni. Ko pišemo o tem vdoru, moramo o njem pisati s tega vidika, da bo mogoče pravilno oceniti vlogo, ki jo pri obrambi evropskega zidu na zahodu opravlja nemška armada. Nemška vojska se je tudi ob tem vdoru izkazala, ker je pokazala tisti mir in tisto odločnost, ki je od nekdanj bila odlika nemškega vojaka.

V naslednjem naj govore poročila:

Nemško uradno poročilo dne 6. rožnika naznaja: V pretekli noči je prišel sovražnik s svojim napadom na zahodno Evropo, ki ga je že dolgo pripravljali in smo ga mi že pričakovali. Po pripravi s težkimi zračnimi napadi na naše obalne utrdbe je pristal na več mestih severno-francoske obale med mestoma Le Havre in Cherbourg z zračno pristajalnimi in padalskimi četami ter istočasno pristal tudi od morske strani, podprt z močnimi pomorskimi bojnimi silami. Na napadenih obalnih področjih so v leku ogorčeni boji.

Nemško uradno poročilo dne 7. rožnika sporoča: Med Havrom in Cherbourgom od severno normandijski obali je sovražnik ves dan svoja izkrcavanja podpiral z močnimi pomorskimi silami. Za hrbtom nemških obalnih utrdb se je spustilo mnogo sovražnih padalskih oddelkov, ki naj bi olajšali izkrcavanje in preprečevali dovažanje nemških rezerv. Toda nemške čete so večino teh oddelkov že po kratkem, a hudem boju uničile, ko jih je popeljal za nemško protiletalsko topništvo hudo zmrvarilo. Sovražniku se je posrečilo, da je s morske strani na več krajih prišel na suho. Vendar je nemška obramba večino njegovih mostišč s protinapadi že razbila. Pred obalo leži mnogo izkrcavalnih čolnov, ki jih je uničil ogenj. — Hudi boji z močnejšim nasprotnikom so se razvili na obeh straneh izliva, kjer se reka Orne izliva v morje, ter severno od mesta Carentan. Tukaj se je sovražnik doslej že posrečilo, da je ob najhujših izgubah še obdržal svoje postojanke. — Nemška mornarica pa je ves čas učinkovito uničevala prevozne ladje in spremljujoče vojne ladje, katere so hkrati pošajale žrtev mornaric polj na morju. — Dasi je slabo vreme oviralo delovanje letalcev na obeh straneh, je nemško letalstvo v zračnih bojih vendarle skupaj s protiletalskimi baterijami sestrelilo 104 sovražna letala.

Nemško vojno poročilo 9. rožnika pripoveduje: Čeprav je nemška pomorska in obalna obramba sovražniku na normandijski obali zadala hude izgube, je vendarle ponekod okrepil svoje predmostje. Nemški protinapad vzhodno od reke Orne je pridobil nekaj ozemlja. Iz predmostja vzhodno od reke Orne so sovražni oklepniki sušili naprej mimo mesta Bayeux, ki so ga obkrožili ter sunili naprej proti zahodu in jugozahodu. Toda kakih 10 km zahodno od tega mesta so jih nemške sile ustavile. Nemške oklepniške osti so nastopile s protinapadom od mesta Caen ter so zdaj jugovzhodno od Bayeuxa hudi boji. Sovražnik je iz svojega predmostja St. Mere — Eglice sunil proti severu in jugu, toda naletel je na tako močno nemško obrambo, da je dobil le malo prostora. — Nemške pomorske in letalske sile so potopile več sovražnih vojnih ladij in 6 prevoznih ladij s 88.000 tonami, 12 pre-

voznih ladij pa so poškodovale. Tega dne je bilo zbitih 45 sovražnih letal.

Nemško vojno poročilo dne 10. rožnika sporoča, da boji v Normandiji na obeh straneh naraščajo. Sovražnik se je poskusil izkrcati ob izlivu reke Seine, in sicer pri mestu Trouvillu. Toda nemške obalne baterije so poskus preprečile ter potopile eno sovražno bojno ladjo, druge ladje pa so se morale umakniti. — Nemške čete zdaj čistijo vzhodno obalo reke Orne. Sovražnik je izvedel pri Touffrevilu protinapad, ki pa je bil odbit. — Na črti Caen — Bayeux so hudi oklepniški boji, v katerih so nemške varovalne črte bile odrinjene. Za njimi pa se zbirajo nemške rezerve. Na polotoku Cherbourg se bijejo vroči boji. — Nemške čete se sijajno bore zoper močnega sovražnika in zoper njegovo nadmočno letalstvo. Sovražnik je sicer obkolil več nemških oporišč, vendar se posadke v njih junaško drže. Prve tri dni so Nemci uničili nad 200 sovražnih tankov ter zajeli več tisoč ujetnikov. Od 6. t. m. je nemška vojna mornarica skupaj s letalstvom in obalnimi baterijami potopila 2 sovražni križarki, 3 rušilce, 6 prevoznih ladij, 5 izkrcavalnih ladij za oklepniške in 7 izkrcavalnih čolnov za oklepniške.

Boji v Italiji

Kakor smo že v zadnji številki poročali, so se nemške čete na povelje svojega Führerja prostovoljno umaknile iz Rima zgolj zato, da bi Rim s svojo 2000 letno krščansko kulturo ne bil uničen. Ko bi Nemci ne bili tega storili, bi se bili lahko še danes držali v Rimu in sovražnik bi ga ne bil še mogel zasedeti. To je treba vedeti, da človek pravilno presoja vojni položaj na tem bojišču. Zdaj so boji severno od Rima. Naj govore poročila:

Nemško uradno poročilo 6. rožnika omenja, da je sovražnik iz Rima izvedel proti nemškim zaščitnim četam več brezuspešnih sunkov. Vzhodno od mesta pri Tivoliju so pa bili hudi boji.

Nemško vojno poročilo 7. rožnika govori, da je sovražnik zahodno od Rima spet začel hudo napadati v velikem obsegu ter je po večernem boju vdrl v nemške postojanke ob obalni cesti. Tudi severno od Rima je sovražnik vkljub junaškemu nemškemu odporu dosegel globlji vdor. Zahodno od Rima pa je sovražnik pri Tivoliju zman napadal.

Nemško vojno poročilo 9. rožnika se glasi, da je sovražnik nadaljeval svoje napade zahodno od Tibere ter ob obali in na obeh straneh jezera Vico, ne da bi se mu bilo posrečilo doseči kak večji uspeh. Mesto Tarkvinio so nemške čete izpraznile.

Na otoku Visu so nemške čete ujele angleškega poveljnika tega otoka, ki je bil podpolkovnik ter se piše Tom Churchill. Kakor se je zvedelo, je ta ujetnik nekak angleškega mim. predsednika.

Boji na vzhodu

Nemško uradno poročilo 5. t. m. pravi, da je nemško-romunski napad pri Jašiju dobro napredoval.

Dne 6. t. m. govori nemško uradno poročilo, da nemški napad pri Jašiju vkljub sovražnemu odporu napreduje. Krajevno bojno delovanje je le še pri Vitebsku.

Dne 7. t. m. pravi, da so včeraj pri Jašiju bili boji čistilni. V boje so posegla bojna letala, ki so boljševo komu zadala velike izgube.

Dne 7. t. m. je povedano le, da so sovjeti brez uspeha pri Jašiju skušali napadati in da so pri Tarnopolu bili manjši krajevni boji, v katerih so Nemci uničili en sovražni pehotni bataljon ter en oklepniški polk.

Plinska vojna pred 2000 leti

Ze Spartanci so se borili s pomočjo Rhodijevga plina, pripoveduje zgodovinar Tukidid. Votla debila so napadli s smolo, žveplom in gorečim ogljem. Od silnega smrada, ki se je širil daleč naokrog, so se sovražne čete v divjem begu razkropile in so jih Spartanci zlahka potolkli. Kitajci so napadli lonce s žveplom in arsenikom in jih postavljali tako, da je smrad šel v smeri vetra proti sovražniku. Leta 1557 je Nemec Wulf pripravil arzenov plin, kemik Glauber pa je skušal spojiti solno kislino in terpentini. — Torej: nič novega se ne zgodi na svetu.

Na portugalski avtomobilski cesti Lizbona — Cascais so odprli te dni viadukt, ki je največji v Evropi.

33.000 Italijanov se je vrnilo s hrbov, kamor so svojčas zbežali, poročajo iz italijanskega glavnega stana Mussolinijeve Italije.

80 letnico znamenitega nemškega skladatelja Richarda Straussa so 27. maja slovesno praznovali v Celovcu.

1839 sovražnih letal je bilo v maju uničenih nad Nemčijo in nad ozemlji, ki jih ščiti nemška vojska.

Posebno sodišče v Italiji je obsodilo na smrt predsednika lekarnarjev Coppola, ker je prodal na črni borzi 3500 kg sladkorja, določenega za lekarniške obrate.

Vse židovsko premoženje v Italiji so zaplenili v pokrajinskih Sondrio, Bergamo, Lucca, Forlì, Cremona, Vicenza, Firenze in Benetke.

Obilne padavine, združene s poplavamami so v Severni Ameriki za več tednov zakasnilo setev bombaža, koruze in graha v južnih državah.

Maja je poteklo 65 let, odkar je stekla prva električna železnica in sicer na obrtni razstavi leta 1879 v Berlinu.

Samo otroške vozičke v enotni izdelavi prodajajo v Nemčiji po najvišji ceni 39 mark.

106.000 človeških žrtev je zahtevala kolera v Indiji.

Bolgarija je prepovedala izvoz premoga (Doselej je precej izvozila v Srbijo, Grčijo in Madžarsko.)

1200 italijanskih kmetov so odpeljali Angliji na poljsko delo v Anglijo.

V kratkem bo nastopil kot filmski igralec sin švedskega prestolonaslednika Lennart Bernadotte.

Italijanskega kralja je zadel kap: Viktor Emanuel je odstopil v korist prestolonaslednika Umberta.

27. rojstni dan je praznoval v junija maršal Finske Mannerheim.

300 smrtnih žrtev je bilo pri napadu sovražnih bombnikov na Split dne 3. junija.

Churchill je izjavil v spodnji zbornici v Londonu, da bo invazijska bitka zavzemala vedno večji obseg, in sicer še več tednov.

Rimski guverner badoglijevec general Benito Mussolini je moral odstopiti svoje mesto severnoamerikemu brigadnemu generalu Humaju.

V belgrajskih političnih krogih menijo, da se bliža odločitev boja za evropsko usodo.

Nove petrolejske vrelce so odkrili ameriški zemljelovci na ozemlju Sirije pri Džezireh.

Veliko propagando za pogozdovanje je razvila slovaška vlada. Pripravila je v ta namen tudi pol milijona sadik.

Pri vesplošnih volitvah v parlament, ki so bile te dni, je zopet zmagala stranka irskega ministrskega predsednika De Valere.

Pe novem romunskem zakonu se lahko pokličejo na delo v korist skupnosti vsi prebivalci obeh spolov od 15. do 57. leta, če nimajo stalne zaposlitve.

Pri razpravi o turškem državnem proračunu je glasoval proti vladni sam poslanec.

V bojih okrog Trebnjega so komunisti ubili ranjenega domobranca Lampeta Avgušтина.

Stalno se javljajo skrivači z željo vstopa med domobranci na domobranskem poveljstvu v Kočevju.

Pristojna oblast je zaplenila imovine sledenjem komunistom, bivajočim svoj čna v Ljubljani in Dularju Albinu, gospodinjki Jerkovci Vojni in finančnemu uradniku Drogeniku Ferdu.

166.000 mark so razdelili oni dan med najbolj zaslužne rudarje v Leobnu.

1.400.000 mož se je udeležilo strelskih tekm v mesecu aprilu na področju Velike Nemčije, pišejo nemški listi.

Tolovajski poglavar pokazal pete

Poročano je že bilo, kako so nemške in hrvaške čete s padalci napadle Drvar na Hrvaškem, kjer je veliki tolovajski in rokovnjaški harambaša Broz — z rokovnjaškim imenom Tito — imel svoj glavni stan.

Nemški padalci so kraj tako nenadno napadli, da je bila tankaj nastanjena komunistična »vojska« docela zbegana. Nemški padalski bataljon se je spustil na tla kar v sredini mesteca ter je takoj zavzel vse važne postojanke, preden se je »vojskovodja« Broz sploh zavedel, kaj se je zgodilo. Zdej je Broz — Tito uvidel, da mu ne kaže nič drugega kakor slediti zgledu svojih podrejenih na Slovenskem, ki tudi takoj beže, če se jim kje kdo oborožen postavi po robu. Tudi Broz je brž pobegnil, da bi rešil svoje dragoceno življenje. Moč namreč zahteva, da morajo svoje življenje žrtvovati le prisilni mobiliziranci, ki jih po njegovem sploh ni škoda. Jože Broz je sploh sila previden gospod, ki si je v svojem glavnem stanu že pravočasno

dal zgraditi podzemsko skrišališče, iz katerega je vodil skriven rov na prosto. V to skrišališče se je Jože Broz pri tisti priliki zatekel, med tem ko je svojim telesnim stražnikom še poprej dal povelje, da se morajo upirati do zadnjega, da ne bi Nemci prežgodaj prišli za njim v rov. In nato je veliki »vojskovodja« junaško »odmaglil«.

Njegovi stražarji so »maršalovo« povelje res ubogali in so se upirali, dokler niso padli ali pa bili ujeti. To je zadostovalo, da je Jože Broz skozi skrivni rov odnesel pete skozi skrišališče na prosto ter nato v hribe. Sredi noči so od zunaj napadli novi komunistični oddelki, da bi Drvar spet zasedli. Toda nemški lovci so jih toliko časa držali, dokler niso prišli novi nemški in hrvaški oddelki, ki so napadajoče komuniste gladko pregnali ter jih gnali pred seboj v dnevi vročini in nočnem hladu v hribe in gozdove, kjer so nazadnje obnemogli in bili vsi uničeni. Saj pravi nemško poročilo, da jih je bilo uničenih nad 6000.

Komunistični »komandir« Weiss

Enemu izmed tolovajskih oddelkov, ki se v sestavi Garibaldijske brigade klatijo po slovenskih Brdih, poveljuje Slovenec, zlasti rojakom iz Ljubljanske pokrajine žal predobro znani tenente Weiss. Ta tržaški žid je bil l. 1942. poveljnik taborišča »C«, pozneje tudi taborišča »d« v Gonarsu, kjer so bili internirani bivi jugoslovanski podčastniki in okrog 3000 civilnih oseb. Vsa dan so pred tem okrutnikom trepetali sestradani interniranci. Brč, dobro si zapomniti! Komunistični izdajalec Tito vas je najprej prodal badoljcem, sedaj vas pa še osrečuje s takimi nasilniki kot je komandir Weiss!

Še je čas, da jih sreča pamet

Poglavinik je izdal obširno amnestijo za vse tiste tolovaje, ki se po gmajnah niso pregrešili s kakimi zločini. Na podlagi te amnestije so je dosedaj na Hrvaškem prijavilo redam oblastem že na tisoče prisilnih mobilizirancev, ki so se potem vrnili na svoje domove. Veljavnost amnestijske odredbe preneha v kratkem.

Iz bojov zoper komuniste

Zaprisega prvega polka slovenskih narodnih straž v Trstu je bila ono sredo v Mutijevi vojašnici Veliko protikomunistično zborovanje je bilo na binkoštni ponedeljek v Idriji.

Pri enournem »gospodarjenju« v Trzinu na Dolenskem so komunisti požgali tamoknje župnišče in Malusovo hišo ter izgubili 150 svojih ljudi.

Nad 1000 beguncev iz okolice je sedaj v Novem mestu; med temi je 123 družin s 441 družinskimi člani.

16 komunistov je padlo pri epopadu z domobranci pri Stivnici nad Cerknico.

128 padlih in mnogo ujetnikov so izgubili 31. maja v enem samem epopadu na Balkanu boljševiške tolpe.

Najmanj milijardo lir znaša škoda, ki jo je komunistični osvobodilni boj povzročil slovenskemu narodnemu premoženju.

Od 1125 hiš v Loški dolini je bilo po boljševikih do tal uničenih 274 poslopij, to je četrtnina; od 5300 prebivalcev nad 500 mrtvih, torej na vsakih deset eden.

Dobro se razvija domobranstvo v Škofji Loki in v Kranju. Zelo delavna je posadka v Naklem in Cerkjah.

Večjo tolovajsko bolnišnico so oblasti odkrile na gradu Kolovcu pri Homcu.

674 ljudi so izgubili v enm samem dnevu komunistične tolpe na zapadnem Balkanu v srednje-slavonjskih gorah.

Vatikanski krogi odločno zanikajo vest, po kateri naj bi bil neapeljski nadškof, kardinal Acalesi, izdal poziv, naj Italijani zbirajo denar za upornike v Srednji in Severni Italiji.

Močne komunistične tolpe, podprte z anglo-ameriški oddelki bombnikov, so napadle sradnje-dalmatinski otok Brač, a so bile od nemških čet krvavo odbite. Med ubitimi je tudi angleški polkovnik in dva druga častnika.

3341 mrtvih in 600 ujetnikov in pribežnikov so izgubile komunistične tolpe v mesecu maju na srbskem ozemlju.

Majhna četa domobrancev v Hotedrčici je že trikrat zmagovito odbila napade treh komunističnih »brigad«.

Prisilni mobiliziranci pripovedujejo, da so celo politikomisarji obupali nad zmagajo.

Da bi obiskala svojega sina — domobrancela, je 73 letna mati prehodila 80 km dolgo pot iz Suhe krajine v Ljubljano.

Med domobranskim pohodom iz Novega mesta proti Trzinu je padlo 9 komunistov, med njimi »kapetani« Arhar Franc. pred odhodom v hribe postajenačelnik v Ribnici.

Po zopetni zasedbi Trzinca so domobranci pri čiščenju okolice pobili 12 komunistov, med njimi sta bila tudi en major in en podporočnik.

Poveljnik hrvatske vojske general Čanič je pohvalil vojaško posadko v Hercegovcu zaradi neustrašenega zadržanja v bojih s toljavji.

Ljudstvo na Vipavskem vzdihuje in prosi, naj jih domobranci rešijo terencev, ki so ovaduhli in rabljali komunizma.

Zelo dobro je uspelo ono nedeljo protikomunistično zborovanje v Šmartnem ob Savi.

Knjižna tombola v Ljubljani

Vsi, ki so zadeli dobitke ljudske knjižne tombole, naj pridejo ponje v Gradisce 2.

Oni, ki so zadeli kak dobitke, pa sami ne morejo v Ljubljano, naj izročijo svoje tombolske tablice občinskim upravam.

Občinske uprave pa prosimo, naj nam dostavijo tombolske tablice, da tim bomo poslali ustrezne dobitke za njihove občane. Sedaj so izžrebani tudi še dodatni denarni dobitki za tombole. Nekateri jih še niso dvignili.

Dvojke so zadele tablice, ki imajo nad okvirjem tekočo številko: 50, 169, 239, 398, 437, 484, 500, 532, 542, 584;

trojke: 173, 821, 954;

četverke: 317, 464, 808;

petorice: 880, 916;

tombole: 982.

Čas za dviganje dobitkov je do 4. julija t. l.

Prezident Rupnik zastopnikom šolstva

Te dni je sprejel g. prezident general Rupnik zastopnike šolstva. Ob tej priliki je imel gospod prezident zelo pomeben nagovor, v katerem je zlasti poudaril, da ne velja nato mladino samo šolati in jo znanstveno in strokovno držati na dosednji višini. Mnogo bolj pomembno je vzgojno delo, ki ga je treba opraviti, da bomo mlade ljudi z utrjenim značajem in svetovno-nazorsko pravilno vzgojeno napotili na njihovo življenjsko pot. To je pri nas toliko bolj važno — je dejal g. prezident — ker moramo prevzgojiti ne samo učence, temveč po učencih tudi njihove starše in družine, da bomo tako premagali zablode zadnjih tridesetih let in napravili družino zopet za temeljnega sodelavca pri vzgoji naroda.

Natčne besede gospoda prezidenta odobrava vse pošteno slovensko ljudstvo.

d 50 letnico ustanovitve je praznovalo 4. junija Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani. Iz te ustanove so je razvila pozneje Slovenska krščanska socialna zveza in za njo Prosvetna zveza v Ljubljani. — Ako bi vsi verni Slovenci bili sprejeli semena krščanskega socialnega gibanja v svoja srca, bi nam bila prihranjena sedanja komunistična revolucija.

d Svoj rojstni dan je obhajala 3. junija Ivanka Šternova v Ljubljani. Lep šopek s častilkami je poslal jubilarntki tudi prezident general Rupnik. Bog jo ohrani do skrajnih mej življenja!

d Odposlanstvo kmetijskih zastopnikov Ljubljanske pokrajine se je zadnje dni mudilo na Koroškem, kjer so bili naši zastopniki lepo sprejeti. Ogledali so si način obdelovanja močvirne zemlje, napredno živinorejo, visoko stanje gospodarskega šolstva, nekatere vzorne kmetije, obdelovanje zemlje na strmih pobočjih in rejako ustanovo v Osojskih Turah. Spoznali so tudi visoko stanovsko zavednost koroških kmetov, ki vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti ne zavoljo zaslužka, marveč zavoljo prehrane vsega naroda.

d Nevarni svičniki in polnilna peresa. V okolici Kaprive pri Krmini so našli svičnik z žico na koncu. Če potegneš žico, sledi eksplozija. Mladina naj ne pobira takšnih predmetov.

d Cena živil v Gorici. Testenine 4,75 lir za kg, riž 4,30, 4,90, 5,50 in 6,40 za kg (po kakovosti), olje 1,95 za del., maslo 30 lir za kg, sladkor 13 lir za kg, sir 28,10 lir za kg in mezga 19,50 za kg.

d V vodnjaku je utonila Hildegarda Steinerjeva v Bistrici na Koroškem. Sklonila se je nad 8 metrov globok vodnjak, da bi si umila roke. Pri tem je padla v globlino.

d Dvojčke je povila Kocjančič Franciška, rojena Oven, žena posestnika Jerneja Kocjančiča v Sostrem št. 56. Dvojčka sta deček in deklica, ki sta oba z materjo vred krepka in zdrava. Bog dal srečni družini svoj blagoslov!

d Goriska policija je zaprla več kmetovalcev zaradi neupoštevanja predpisov, ki določajo gojitev oljnih nasadov.

d Za varstvo narcis. Planinski odsek na Jesenicah sporoča v koroškem časopisju, da je treba ob pomladanskih izletih po narcisnih livadah na Golici to redko naravno čudo varovati. Le na redkih planinah je še najti tako naroisne travničke. Nerazumneži in divjaki pa na dehele trgajo to lepo cvetje, nekateri ga celo odnašajo v košarah in koših. Zato planinski odsek na Jesenicah vnovič opozarja na veljavne predpise o zaščiti naravnih lepot, po katerih je treba kaznovati vse tiste, ki natrgajo preveč narcis. Zato naj se ravnaio vsi obiskovalci Golice po pravilu, da smejo deset do dvajset narcis odtrgati in odnesti s seboj. Kdor pa bo natrgal več, se bo že pregrešil proti predpisom.

d Japonsko cesarsko drevo ali pavlovnija cvete na vrtu vile Cenik-Juvanovič v Ljubljani. V naših krajih pride to drevo le redkokdaj do cveta. — Pavlovnija igra važno vlogo v japonskem slikarstvu in so bili nekdy v japonskem cesarskem grbu trije listi in trije cveti pavlovnije.

Zadoščujmo!

je naslov knjižice, ki je izšla v spomin in v boljše razumevanje pravne osmine k presvetemu Sren Jezusovemu, ki jo bomo začeli opravljati v petek, 16. t. m. — Knjigo dobite po vseh knjigarnah in pri vseh župnih uradih za nizko ceno 3 liro za izvod. Posegajte po tej knjižici, ki vam bo ostala v spomin na tako pomembno pobožnosti, kakor jo je naš narod redko kdaj opravljal!

Zadoščujmo!

Danes vidimo na svoje oči, kar se v prejšnjih časih nikdar ni zgodilo, da brezbožniki vsepovsod v svoji strašni besnosti vodijo krvav boj proti vsem poštenim ljudem, ki verujejo, upajo in ljubijo Boga.

Vse to gorje, ki ga doživljamo, se je pripravljalo dolgo predno je izbruhnilo. Prepočibne zmote so se širile javno med ljudstvom, že v ljudskih šolah, z gledaliških odrov, v kinematografu, po radiu, po knjigah, časopisih itd. Mreža strašnega zla je ujela mnogo neprevidnih ljudi.

Naš narod je začel proti zvitosti organiziranemu zlu, ki skuša svojo oblast med nami utrditi z množičnim prelivanjem krvi, vsestranski boj, organiziran boj tudi na verskem polju iz globokega spoznanja, da je treba vero poglobiti, da je treba v našem življenju verska načela uresničiti, dokler ne bo po njih živel sleherni Slovenec, vsaka slovenska družina, smo začeli že pred leti s pobožnostjo prvih petkov in prvih sobot. Tudi proti temu organiziranemu verskemu prepovedu se je

zagnalo tudi organizirano zlo, vendar je narod sledil klicu svojega nadpastirja, ki mu je z jasnimi besedami pokazal pravo pot iz strašne zmede časa.

Vztrajajmo, vztrajajmo na tej poti, dokler ne bomo prerodili sebe, svojih družin in vse naše družbe!

Molitev in pokora sta tista dva mogočna angela, ki nam ju je Bog v tem času poslal, da bi naš nesrečni narod, ki tava sem in tja, zopet pripeljala k Njemu nazaj.

Naš nadpastir dr. Gregorij Rožman nas iz skrbi za našo boljšo bodočnost kliče k zadostilni in spravi osmini, ki se bo začela obhajati na praznik pr. sv. Srca Jezusovega 16. t. m.

Ne preostaja nam nič drugega, kakor da se v tem času, v katerem je prelitto toliko krvi, odprtih toliko grobov, uničenih toliko vrednot, tolikim ljudem ugrabljeno delo in jelo, odzovemo z vso udanostjo in z vsem pogumom nežnim besedam sv. Bogočastja: »Povrni se h Gospodu, svojemu Bogu!

NOVI GROBOVI

V vili Sv. Vincenca v Gorici je umrla redovnica sestra Rafaela Trampuš, ki je doživela 79 let. — V Gornjem Logatcu je zaspal v Gospodu oče tamošnjega g. župnika Anton Skubic. — V Gorici je nenadoma umrl 45letni ljubljanski sodnik dr. Jožef Polc. Pokojnik je bil v Gorici od novembra 1943. — Ob bombardiranju Beograda je bil ubit tudi Dragotin Gril, bivši policijski poveljnik v Ljubljani. — V Ljubljani so oddli v večnost: Silvester Jurman, snazilec oken Miha Šeršen, delovodja trdnice inž. Dukiča Plantan Anton, Ivanka Pavšič roj. Učak, mala Marica Rojko, magist. uslužbenec Jože Novak, Marija Kadunc, član uprave odbora Pokraj. delavske zveze Anton Plantan, Zdenka Gspan roj. Košak, Marija Komljanec, v št. Rupertu rojena Petelin Anica, vdova po tovarnu. Ravnateljica Jelica Kostić roj. Ambroz, Vladimir Sosič in hišna posestnica 76 letna Ivanka Mathian. — Naj počivajo v miru! Preostale tolaži Bog!

V št. Vidu pri Lukovici so dne 4. t. m. pokopali Mihaela Gostiča, posestnika in krojača, p. d. »Nackovega Miha« iz Prevoj, znanega daleč okrog po ljubezni do bližnjega in njegovem vedrem značaju. Bil je oče 15 otrokom, od katerih jih živi še deset. Tudi on je izšel iz družine z 18 otroki. Kolikokrat je rad ponavljal, da se je že rodil kot stric. Naj mu bo Bog bogat plačnik in domača zemlja lahka! — Sv. maša zadušnica bo darovana v nedeljo, 18. t. m. ob 7 zjutraj v ljubljanski uršulinski cerkvi, h kateri so vabljeni vsi sorodniki, prijatelji in znanci.

Smrtno se je ponesrečil v Tetschen v Sudetih vojni ujetnik 25 letni Ignacij Maričič iz Zaplone št. 24. Služil je vojaški rok, odkoder je moral v vojno ujetništvo, kjer ga je dobila zdaj smrt. Bil je miren in dober fant. Naj mu bo lahko tuja zemlja. Hudo prizadeti družini naše najgloblje sožalje!

Velika škoda v Zadru. Zaradi sovražnih letalskih napadov so bile, poleg drugih zgradb in poslopij, uničene 4 cerkve in sicer stolnica, cerkev sv. Frantika, Marijina cerkev ter samostan in knjižnica pri Zdravi Mariji. Poleg tega so sovražni bombniki v Zadru pokončili bolnišnico, trgovsko in tehnično šolo, gimnazijsko poslopje, zgodovinski arhiv, srednjo tehnično šolo, šolo Čipika, učiteljske, neko ljudsko šolo, konvikt Nikole Tomaseja, konvikt sv. Dimitrija, Zavod za školašne vajence, škofijsko bogoslovje, samostan Marije Device, Narodno gledališče in kinematograf Impero.

Za župnika v Bor v Srbiji je prišel g. Vodeb Ivan, prejšnji kaplan v Valjevu. V Boru je največji srbski rudnik bakra, v katerem dela tudi več sto Slovencev. — Za župnika v Smederevu, kjer je že tudi več let katoliška župnija, je bil pred kratkem imenovan naš rojak g. Škorjanc Ivan.

Verski list za srbske Slovence. Župnijski urad v Kragujevcu je pred Veliko nočjo začel izdajati verski list za Slovence v Srbiji pod naslovom »Cerkveni zvon«. List izhaja štirinajstrednevno zvečer kot rokopis. Izdajata in urejajeta ga g. župnik Zalar in g. kaplan Trontelj. C. M. Ista založba je izdala dosedaj že tudi slovenski stenski koledarček in sliko brežjanske Matere božje.

Da bi se mogli ojačiti nastopi srbskih protoslovenskih enot, ki se bore z boljševizmi, tolpami, je srbska vlada odredila takojšen nabor letnikov 1919 do 1924.

d Obroki masčob za junij znašajo v Trstu, Tržiču, Miljah in Dolini pol decilitra olja, 250 gramov zaseke, 100 gramov masla, skupno 400 gramov.

d Prvo denarno nagrado knjižne tombole Zimske pomoči v znesku 5000 lir je naklonila sreča šolarčku Pavlu Gmajnarju z Ježice pri Ljubljani.

d Cena zaseki v Trstu v nadrobni prodaji je 27 lir za kilogram.

d Za podporo družinam z velikim številom otrok v Beljaku je v tekočem letu razdelila tamošnja občina 3600 mark častnih daril in za 2000 mark nakazil.

d V zadnjih petih letih je bilo na Koroškem ustreljenih: 6500 jelenjadi, 7400 gamsov, 33.000 srnjadi, 31.000 zajcev in 15.000 lisic. Koroški in gorenjski lovci so pred kratkim priredili v št. Vidu na Glini veliko razstavo lovskih trofej.

d Ročni seznam nemških poštinih uradov je začel in se dobi pri poštinih uradih za ceno deset pfenigov.

d Slovenska maša. Na obredno besedilo za mešan zbor zložil in založil Vlado Lempl. Odobrili škof. ord. v Ljubljani 28. 3. 1944. — Po Grumu in Kimovcu je to tretja slovenska maša na liturgično besedilo. Obsega pet delov, vere ni, pač pa darovanje na znano liturgično besedilo. Dodan je prosto koralni V zakramentu. Maša je prav posrečena. Posebne omembe je vredna Slava in enovitost, zelo, dobri Svet. Maša je zaradi pogostih fugalnih oblik zanimiva in za izvajanje srednje težka. Dobro pripravljena bo izvrstno služila svojemu namenu. Priporočamo! — Cena izvodu 12 lir. Kdor pa naroči najmanj 20 izvodov (pri g. Silvestru Orlu v Ljubljani, Rožna dolina, C. XV., 19-I., ali pri skladatelju v št. Jerneju na Dolenjskem), jih dobi po 7 lir.

d Goriške nezgode. 20 letna natakarka Albin Lehan se je polila z vročo vodo ter dobila občutne opekline po brazu in desni rami. — Med igro si je zlomil levico mali Angel Andrija iz Ločnika. — Pri padcu si je zlomil desno nogo Andrej Markovič iz Mirna.

d Nesreča ne počiva. S koso je zadel ob skrito bombo pri kosaži 78letni posestnik Vinko Ahlin z Ježice. Bomba se je razpočila in ga poškodovala po rokah in nogah. — Podobna nesreča je doletela posestnika Antona Suhadolnika z Ižanske ceste. — Pri padcu si je hudo poškodovala desno nogo Josipina Švajgarjeva, žena železniškega uradnika v Ljubljani. — Na ljubljanski Ižanski cesti stanujoči železniški delavec, 38letni Josip Škraba, se je pri padcu doma poškodoval na glavi. — V Lanišču je odrezala slamoreznica 11 letnemu sinu posestnice Drugu Zakrajšku prste leve roke. — V Gorici vasi pri Ribnici je padla z voza in si zlomila levo nogo 5 letna posestnikova hčerka Jožica Klunova. — V Dobropoljuh si je pri padcu z drevesa zlomil levo nogo 8letni posestnikov sin Janez Krizman.

d Zaplenjena modra galica. Pri nekem zasebniku v bližini Vidma je pristojna oblast zaplenila 15 stotov modre galice.

d Obvezno cepljenje proti tifusu imajo v Ljubljani. Obvezno cepljenje proti tej bolezni bi bilo potrebno tudi v okoliških občinah, posebno ob železniški progi.

d Vožnja dveh oseb ni dovoljena. Kolesarji živahno kolesarijo. Ono nedeljo so posebno dirkali po večni poti, kjer so vozile kar večje skupine. Nekateri pa ne upoštevajo še vedno veljavnih predpisov, ko je vožnja dveh oseb na enem kolesu iz policijsko varnostnih ozirov strogo prepovedana. Več kolesarjev je bilo že prijavljenih in bodo strogo kaznovani, ker so vozili še drugo osebo na kolesu.

Okrog sosedov

s Slovenske žrtve pri angloameriških napadih na Beograd. Pri dosedanjih angloameriških letalskih napadih na beograjsko mesto so bili ubiti tudi sledeči Slovenci: Kovač Amalija, rojena 1893 v Ljubljani, in njena otroka Milena in medicince Krsto; Kralj Radomir, rojen 1917 v Trstu; Stegar Srečko, rojen 1917 v Trstu; Gril Dragotin, rojen 1893 v Gorici; Vebler Viktorija, žena državnega svetnika dr. Andreja Veblera, in njena hčerka Marija-Mercedes; Vebler Olga, žena dr. Franceta Veblera, veterinarja; Benko Jakob, mehanik, rojen 1912 v Cankovi; Mejavšek Marija iz Maribora; Kavčič Ivan, akademik, sin načelnika prometnega ministristva, doma z Bleda; družina Verli iz Sežane, in sicer: starši Ludvik in Marija, sin Danilo in hčerka Vida, njihov zet inž. Ervin Birsa z ženo; vsi so bili skupno v isti hiši; Kastrev Ludvik iz Niša; Penkhar Lojze iz Gornje Poljskave. V gostilni Gorica so bili ubiti: gospodarja Josip in Judita Vodopivec iz Vrtojbe pri Gorici in okoli 20 gostov. Med njimi je bilo več Slovencev; Rudi Ferluga starejši iz Trsta; Mohor Anton, učitelj, in njegov sin Milivoj iz Maribora; Jagoški mlajši, sin trgovca iz Celja; Ropotar Antonija iz Celja; Šinkovec Franc iz Idrije; Lešnik, mati in sin. V porodnišnici je bila ubita začetna sestra Geoheli; Rubčić Kristina. Ti podatki seveda niso popolni ter se bo število slovenskih žrtv pri dosedanjih letalskih napadih na Beograd še zvišalo. Pri dosedanjih bombardiranjih Niša k sreči slovenskih žrtv ni bilo, četudi so bila nekatera stanovanja slovenskih družin popolnoma porušena.

Pri zadnjem zravnem napadu na Dubrovnik je bila poškodovana tudi cerkev sv. Blaža, dubrovnškega mestnega patrona.

Na knjižni trg je prišla nova knjiga »SLOVENCEVE KNJIŽNICE«

Max Metzger:

Monika potuje na Madagaskar

Knjiga je polna vedrine in vam bo za razvedrilo kakor nalašč. Knjiga je za odrasle in za otroke. Popisuje potovanje učenjaka na Madagaskar, ki mu dela družba hčerke Monika. Zanimivi opis, ljubko pripovedovanje, nevarnosti, odkritje redke in čudovito lepe orhideje, ki jo varuje kača — vse to je orisano tako preprosto pa tako privlačno, da boste knjigo brali vi in vaši otroci. Kdo ne želi danes potovati po svetu? Potujte torej v mislih z malo Moniko na Madagaskar. — Knjiga je v prodaji po vseh knjigarnah in trafikah.

Peter Bohinjec POD KRIVO POVEST I ELKO IZ ČASOV ROKOVNJAČEV

19

»Le vesel bodi, Janez, da te je goriski duhovnik prevedel. Mene pa še čaka,« izpregovori Mica in briše čelo bolniku.

»Tega sem pa res vesel, sapa napeta! Res da težko upam na božje usmiljenje; preveč mi je hrbet poln hudobij in vrag mi sedi že na vratu; ali odleglo mi je pa vendar in pri srcu mi je tako, kakor takrat, ko sem bil zaprt v Gradiški in je kak sončni žarek posvetil v ječo skozi ozko lino.«

»Kekšnih sončnih žarkov pa še želiš, Bresa? Ali ti naj guncalnice napravimo, da se boš lažje sprijaznil s hudici, kadar te objame v svoje kremlje? To je lepa smrt, je rekel naš harambaša, če se človek gunca in gunca na vejah med dvema hrastoma, dokler se ne izgunca za vselej.«

»Ali naj ti guncalnice napravimo?«

»Ti se boš še na sodni dan smejal, Pomiganec,« odvrne tovariš. »Taki ljudje ste res srečni, ki vse obrnete na dobro in veselo.«

»Ti se boš lahko smejal, ko boš dobil spet svojo pravo nogo nazaj, leseno pa vrget dol na zemljo,« nadaljuje Pomiganec svoje sale. »Ali jaz, jaz, ki še nisem nikoli ženske pogledal kakor srpo, kaj bom pa jaz počel takrat, ko me bodo vse ženske tožile in ne bo niti ene, da bi me lepo pogledala, kaj šele marala? Ti, Požagane, ki si nogo izgubil zaradi ženske, boš imel dosti zagovornikov.«

»Ne odpiraj mi rane, ki že tako zeva kakor Frajmanova jama, Pomiganec! Kakor sem bil prijatelj tvojih šaf, vendar se mi zdi, da me zbadaš kakor trn v mojo kosmato vest, ki je najbolj omadeževana po ženskah. Ako mi Bog da zdravlje, bo moja najprva pot do gospoda Janeza, da naju krstveno poroči, Mica!«

»Tisto pa, Janez! Bog ti daj že kmalu zdravlje! Kaj bi jaz počela brez tebe, kaj bi počeli otročki brez očeta?« odvrne debela Mrčanova Mica in briše z robcem bolniku znoj raz čelo.

»Kaj ti za tatvine ni nič žal, Bresa?« se oglasi spet Pomiganec.

»Kaj se hoče, sapa napeta! Živeti moramo tudi mi in tisti šmon, ki je učil našo vero in o katerem nam je včasih naš Veliki Grog pravil, tisti šmon je dejal, da smo vsi ljudje pred Bogom enaki in zato imamo tudi vsi enake pravice,« modruje Bresa, a kašelj ga ustavi.

»Ali je to tisti šmon, ki je pek v Kranju in ki je pred nekaj leti pogorel na naš račun?« popraša navihani Pomiganec?«

»Ali ne veš,« se vtakne vmes Požagane, »da je bil ta šmon ali šimon velik učenjak na Francoškem in Veliki Grog se je učil njegovih naukov, ko je bil 12 let v a.Poleonovi vojski.«

»Eh, tisti Francoz je bil komunist. O tem pa tudi jaz kaj vem,« odvrne Pomiganec. »Komunist se imenuje tak človek, ki vse deli, ki neče ničesar sam, ampak vse ima komun' z drugimi. Tako imamo komunsko vago, imamo komunsko pašo, komunška drva, pa tudi komunške davke. Ali razumeš, Požagane, kaj se pravi to? Ti pa Bresa poznata samo komunške pravice, ali o komunistih dolžnostih pa se vama še ne sanja.«

»Kdo pravi, da ne? Naš komun' je veliki Grog. Mi njega redimo, on pa nas varuje,« odvrne štekljačar z leseno nogo.

V tem zašumi listje, stopinje se začujejo.

»Kdo je?« zakliče Pomiganec in skoči pokonci, napejnjajoč ušesa.

»Ne boj se!« se začuje glas iz gošče, glas samega harambaša.

V mahu v dolinici pa je zastokal pomečkani štekljačar, da je veter zanesel njegove vzdihne po okolici. Kurja polt ga je obšla in začel se je tresti, da je plač zdrlil poden in blazina je tičala poleg njegove glave.

»Mati božja!« je vzkliznil in smrtni metulji so letali nad njim.

»Janez, Janez, kaj bom počela brez tebe?« je klicala Mrčanova Mica in objemala mrtvo truplo pokojnikov. Otroka sta se na materin klic zagnala v jok.

Molk je nastal, ko se poglavar približa. Ta se skloni k mrtvecu in hladno ukazuje:

»Mrtev je. Nikdo več ga ne zbudi. Naj počiva v miru v tem kotlu.«

In harambaša napravi velik križ nad mrtvecem, potem pa pristavi: »Izkopljite mu jama in ga zasuajte. Pa dračja navalite na grob. Ti pa, Pomiganec, skrb, da se Mrčanova Mica pomiri in skrbi za njene otroke!«

»Se zgodi, harambaša! Jamo bo izkopal Požagane, jaz bom pa tolažil Mico,« odvrne Pomiganec, po tegne iz malhe kos kruha in ga pomoli otrokoma.

Ta dva sta začudeno gledala kozasti obraz svojega novega očeta vendar sežeta po kruhu.

»Harambaša, komisar Pajk je razpisal nagrado na tvojo glavo. Na Kranjskem polju pa je postavil visoke vislice za naše ljudi,« pravi Požagane in upre oči v svojega poglavarja.

»Ha, takih pajkov je bilo že dosti, ki so spleтали mreže nad našimi glavami,« odvrne Veliki Grog samozvestno in zrvava svoj ukrivljeni hrbet. — »Ali mreža se je vselej strgala, posebno takrat, ko se je zavila okrog Grogove glave. Pretanka je ta pajkova mreža in še železna mreža v lioah na Gradiški ni bila dovolj močna, da bi nas zadržala. Na Pajkove vislice bomo pa mi obesili prvega, ki bi izdal naše naklepe.«

»Dobro, živel harambaša!« zakliče brazgotinasti Tacman, ki je stal poleg hčere Velikega Gropa in tiše izpregovori: »Se je tič, tvoj očel.«

»In ti, moja Taca, ti ga podpiraj! Starosti ni ubežal in zdaj sloni le na tebi vsa naša zadruga.« Dekle s črnimi očmi pogleda svojega izvoljenca tako živo, da je ta trenil z očmi.

»Duh Velikega Gropa še živi, ali Tacmanova roka je, ki naj drži odslej red nad našimi glavami. Bog naj te živi, Tacman!« se oglasi grbasta Agata in rožlja s srebrnjaki ob pasu. »Danes je v Kranju tržni dan. Micika, skrbi, da bo najmanj deset žepov odrezanih na sejmu. Ti pa poskrbi, Tacman, da se nakleska cerkev malo izprazni. Tanskajšnji župnik Blaznik je naš sovražnik, desna Pajkova roka. V nedeljo je na prižnici trčil, da smo mi krivoverci, ker se sami poročamo,« ukazuje harambaša hčeri in Tacmanu.

»Ha, za štolo mu je!« pristavi Tacman.

»Pa za bera, ne pa za vero,« vščipne Polonek.

»Tisti Ribnikar v Kokri je menda prav bogat, najbogatejši župnik v okolici. Tega bi bilo tudi dobro malo potresti,« reče spet Travnov Janez.

»E, kakor nas izkušnja uči, denarjev ne bomo dosti nabrali pri župnikih. Kakšna reč je bila že pred več leti s tistim božičem v

»Ha, za štolo mu je!« pristavi Tacman.

»Pa za bera, ne pa za vero,« vščipne Polonek.

»Tisti Ribnikar v Kokri je menda prav bogat, najbogatejši župnik v okolici. Tega bi bilo tudi dobro malo potresti,« reče spet Travnov Janez.

»E, kakor nas izkušnja uči, denarjev ne bomo dosti nabrali pri župnikih. Kakšna reč je bila že pred več leti s tistim božičem v

»Pretanka je ta Pajkova mreža...«

Križah. Nabrali smo res precej blaga, ali denarcev ni bilo,« odgovarja harambaša.

»E, saj nam za denar tudi ni toliko, kolikor za meso in slanino. In v župniščih koljejo zmerom debele prašiče.«

»Ti, Mina Jerdanova, skrbi za to, da se bosta Strukelj in Jiznik v Goricah do dobrega skregala zaradi tistega mejnika za ozrami. To bo voda na naš inlin. Jera Travnova, ti pa pojdi v kvartami do Jiznice in ji prorokuj srečo tako, da boš veliko daru dobila, pa malo uganila,« spet nadaljuje Veliki Grog »voje ukaze.«

Rokovnjači so se polagoma razkropili, vsak pa je vrget pri odhodu suho vejico na »mrtvice« — grob umrlega Brese. Tudi harambaša je krenil v Agato proti Kamnjaku, mimogrede pošepetaječ Polonjku na uho, naj pri ječarju Francu v Kranju poizve, koliko biričev je dobil komisar Pajk na novo.

III.

Nakelski župan Peter Fišter je imel tisti dan dovolj pivcev. Najbolj glasen je bil invalid Matevž Feude, po domače Kozjek. Bil je močne in velike postave, histrega pogleda in zgovorne besede, strehar po poklicu.

»Dobro kapljico si pripravil za semenj, kar ni tvoja navada, Peter!« samozvestno izpregovori vojak z obvezano roko.

»Ti povsod samo zgago delaš, Kozjek! Kdaj sem imel jaz še slabo vino?« odvrne bični gospodar.

»Vselej, ako ti nisimo prej vesti izprašali. Toliko se jeziš čez plašarje in jih dolžiš, da so ti lanske leto kozolec zažgali, pa si sam največji slepar,« odvrne strehar Kozjek.

»Oho, Matevž, tako se ne govori. Naš župan je pošteniak od nog do glave in ne bomo trpeli, da bi ga ti pital s sleparjem.« zavrne streharja kmet Palec in vstane.

»Le pomiri se, Palec, saj beseda ni konj, je že prav, da jih župan nekaj sliši. Kaj pa hoji zmerom v Kranj tožiti naše fante,« se potegne za Kozjeka kmet Mejač iz Kota.

»Saj ne rečem, da je župan ves naš, ali tale strehar, ki se je priklatil v našo vas tam od Publičarjev, pa tudi ni, da bi tako oblastno govoril,« poprijema orjaški Palec.

»Jaz nisem Publičar, pač pa sem služil cesarju in sem kri prelivaj zunaj,« odvrne spet Kozjek.

»Kje neki? Nalase si si roko malo narezal, zato da so te izpustili od vojakov,« zbode spet Palec invalida.

»Aha, kdo pa je bil med tistimi tri sto možmi, s katerimi je nadpolkovnik Benedek ukrotil rusinske puntarje? Kdo je bil z nadvojvodo Karlom s prvo avstrijsko tadjjo na vijk pri Port Saidu? A, a, ljubi moj Palec!«

In Kozjek samozvestno pokaže s kazalcem na svoj nos.

Vsi pivci ga s spoštovanjem pogledajo, bezgavi šaves pa spet začne:

»Odkar je bil komisar Pajk prišel iz Trčiča v Kranj, smo Naklanci vedno na vrsti. Pravijo, da je gosposka začela trdo stopati na prste rokovnjačem. Naj le, ali nas pošteniak naj pusti v miru.«

»I, no, Mejač, tvoj brat Stefan ni baš da bi ga hvalil. Moč pa ima. Zadržuje je naročil pri Peharki pod Tubrom za 10 ljudi kosila in zgodilo se je, kakor je naročil. Plačal pa je kosilo seveda Roz sam,« ugovarja spet Palec.

Proti boljševizmu in njegovim podpornikom

Slovensko ljudstvo je v zadnjih dveh letih na svoji koži bridko občutilo dobrote boljševiškega raja na zemlji. Komunistični »osvobodilni boj« je doslej zahteval že nad 25.000 smrtnih žrtev, najboljših sinov in hčera slovenskega naroda. Nepopisljive so duševne muke in nepopravljiva je milijardna materialna škoda, ki jo je povzročil naši, tako ljubljeni slovenski zemlji brezbožni, satanski komunizem.

Slovenec je po svoji naravi ponižen in potrpečljiv, včasih pa tudi prezaupljiv, kar mu ni vedno v korist. Ko pa spozna zahrbtna sovražnika vere in naroda, se vžge v slovenskem srcu odpor in bojaželjnost. V boju za Cerkev in svobodo svojo in svoje zemlje, je pripravljen slovenski človek žrtvovati vse, tudi najdražje, svoje življenje.

Zgodovina Slovencev ni bila brez trpljenja in solza. Vendar je bil slovenski narod skozi stoletja kos težavam in je ohranil svojo narodnost in svojo vero, ker je zaupal v Boga in vase in ker mu je Bog kot gorečemu častilcu Marijinemu v velikih težavah vedno poslal dobre vodilne može. Tako tudi v današnjih dneh, ko bije zlasti slovenski kmetijski človek hudo borbo kakor še nikdar s svojim največjim zgodovinskim sovražnikom — z boljševizmom.

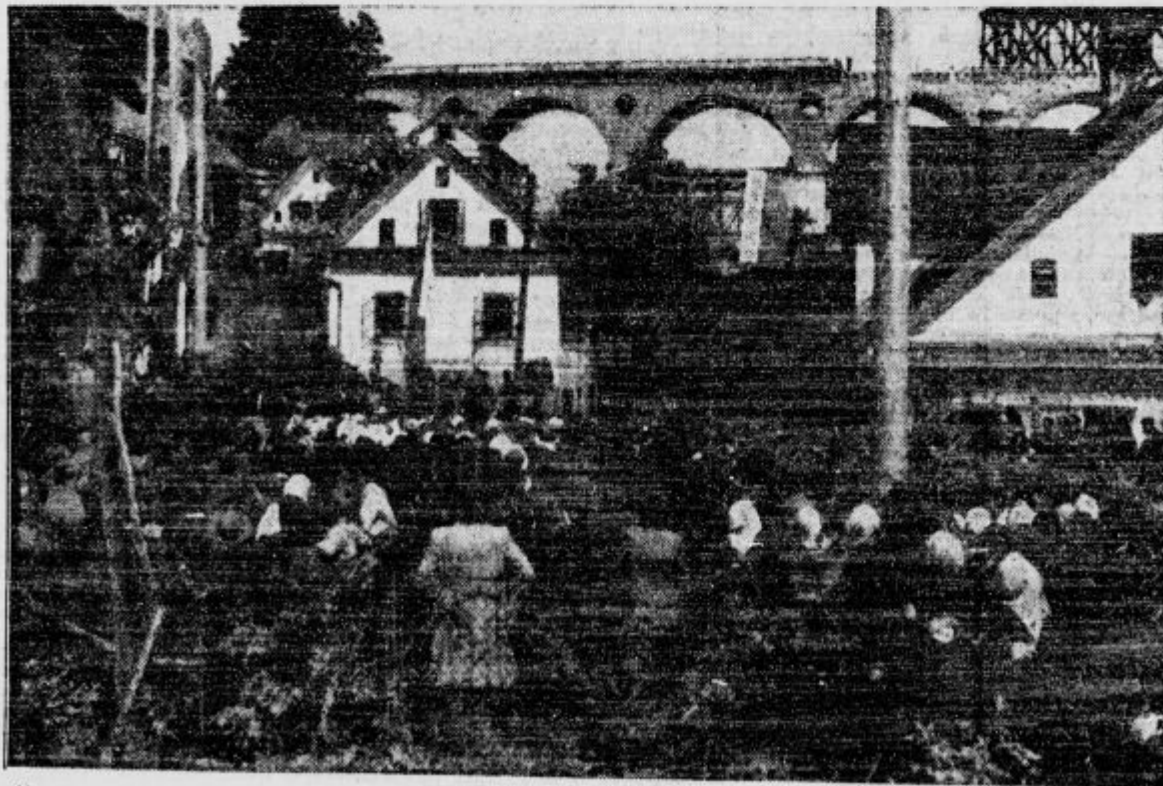
Narodne noše na protiboljševiškem zborovanju na Grosupljem so lepo izpopolnile pravi ljudski značaj velikega narodnega protestnega sestanka.

Deklica pozdravlja gospoda prezidenta generala Rupnika na izvrstno uspelem protikomunističnem zborovanju na Vrhniki.

Velike množice na protiboljševiškem shodu na Ježici protestirajo proti komunistom, izdajalcem slovenskega naroda in katoliške vere.

Tisoči in tisoči slovenskih mož in fantov so zamenjali svojo kmečko obleko z vojaško suknjo, svoje kmetško orodje s puško in drugim bojnim orožjem, da pod vodstvom gospoda prezidenta generala Rupnika preženejo boljševiško golazen s slovenskih tal. Drugi tisoči pa se doma zbirajo po javnih shodih, da izrazijo slovenski vojski in njenemu voditelju svojo globoko zahvalo.

Veliko protikomunistično zborovanje v Borovnici, na katerem je slovenski narod odločno odklonil komunistične razbojnike in morilce.

43

Robinzonove ZGODBE

Zdaj smo se začeli zares iz srea smejeti. Hoteli smo reveža rešiti iz zagate s tem, da bi mu podarili nekaj avincenk, da bi ne poginil tukaj od lakote ali pa padel na tla in si razbil glavo. Ker je že moral zleteti z drevesa, je bilo bolje, da bi se to zgodilo potem, ko bi že dobil naše kroglice.

»Ne streljati, ne streljati! Bolj se smejeti potem, bolj se smejeti potem!« nam je zaklical Petek.

Medved se je nekaj časa obotavljal, nato pa je hotel pokazati svojo modrost in je začel počasi in z vso previdnostjo lesti ritenski po veji. Ker pa ni mogel videti za seboj, se je prisel na deblo, znašel s trupom zgoraj in vsem ostalim spodaj, v položaju, ki je bil prav malo primeren za plezanje z drevesa. Toda Petek ga je rešil iz zadrege na ta način, da ga je ustrelil od spodaj naravnost v gobec.

Ogromno truplo je padlo z vso težo na tla in obležalo neumno v svoji krvi, ki je pordečila belo snežno odejo.

Petek nam je pozneje povedal, da v njegovi domovini tako lovijo medvede, le da namesto puške uporabljajo puščice in sulice iz trdega lesa. Zares smo se zabavali in morali smo Petka pohvaliti.

Ko je bil medved že tisto blizu, je Petek zopet začel majati vejo.

Boj z volkovi.

Petek je hotel dati medveda iz kože, a tega mu nismo mogli dovoliti, ker se je medtem že znočilo in vodnik nam je rekel, da moramo pohitei, da dospemo do bližnje vasi, kjer bomo prenočili.

Potovali smo po ravnini, ki je sicer bila pokrita s snegom, ki pa ni bil tako visok, da bi nas oviral. Tudi ni bilo tukaj tako nevarno, kakor v gorah.

Da bi nas ne prevzel preveč užitek lahkotnega potovanja, nam je vodnik povedal, da bomo zdaj prišli v deželo volkov, ki so bili tako drzni, da so napadali celo vasi in vdirali v hiše ter da niso spoštovali niti imetja niti ljudi. Odhajali so na pohode v skupinah po pet, deset, dvajset, petdeset in še več. Ta vest nikakor ni bila preveč tolažilna.

Na koncu planjave se je razprostrl gozd, ki smo ga morali prekorati. Če bi nam prišli nasproti vol-

kovi na planjavi, bi jih na beli snežni odeji videli že od daleč. V gozdu pa je bila tema in presenečenja so bila neizogibna... Poleg tega pa je pot vodila skozi ozek prehod, kjer bi se n kakor ne mogli izogniti neprijetnemu srečanju.

K sreči takega srečanja ni bilo. Šele ko smo prišli iz prehoda, smo zagledali pet zverin, ki so dirjale v drugo smer. Morda nas niso zapazile ali pa so imele drugačnega, združile so mimo nas in izginile. Veselo smo jih pozdravili.

Vodnik pa nas je opozoril, da je to bila le predstraža, da armada pride čele pozneje. Torej pozor!

S puškami v rokah in s pretom na petelinu smo previdno nadaljevali pot. Tudi vodnik, ki ga je prejšnje izkušnje še preveč izučila, je hodil v strnjeni skupini z nami.

Nenadoma smo zagledali premikajočo se temno gmoto iz katere je izhajal nek nenavaden zvok. Obstali smo. Naročili smo Petku, ki je imel zelo oster vid, naj se prepriča, kaj je to. On pa nam je kmalu povedal s tesnobnim glasom:

»Volkovi, mnogo volkovi!«

»Koliko jih je?«

»Morda... deset in dva.«

Najraje bi kar sam plan nadnec. Zadržali smo ga, ker smo si mislili, da morda volkovi žrjo kako mrhovino in se zato ne bodo zmenili za nas. Toliko bolj, ker nam je vodnik povedal, da to ni cela armada, ampak le majhen oddelek ali pa skupina klestežev.

Krenili smo vstran in pustili skupino nemoteno pri gostiji. Tudi zveri se niso zmenile za nas.

Nismo še dospeli do polovice planjave, ko so konji začeli nenadoma vohati po zraku, tresti se in plašiti. Ustavljali so se in niso hoteli več iti naprej. Vedeli smo, kaj to pomeni. Kmalu nato smo zaslišali strahotno zateglo tuljenje, ki je prihajalo iz gozda na levi strani. Nekaj trenutkov pozneje pa se je prikazala iz gozda cela vojska volkov. Bilo jih je več sto in bližali so se nam v urejenih vrstah kot prava vojska.

Nikdar nisem vedel, kaj je strah, razen nekajkrat na samotnem otoku. Priznam pa, da me je pogled na te zveri silno prestrašil. Kako se bomo mogli rešiti, ko nas je bilo tako malo? Dejal sem si: »Robinzon, ti je mar usojeno, da končaš svoje življenje kot žrtev teh pošasti, ki se bodo spopadle za tvoje meso, ki bodo zdrobile tvoje kosti in polizale tvojo kri?... Tak konec mi nikakor ni bil po godu. Kaj storiti? Morali smo sprejeti boj in... Bog naj nam pomaga!«

Prevzel sem nalogo poveljnika in velel spremljevalcem, da so se postavili v polkrog in pripravili orožje. Naročil sem jim, naj streljajo izmenoma, najprej vsak drugi, potem pa ostali, da bi tako ne merila po dva v isto zverino in tudi zato, da bi prvi imeli dovolj časa, da zopet nabasajo puške, medtem ko drugi streljajo. Najvažnejše pa je bilo, da ne bi delali zmede. Kdor v važnih trenutkih izgubi glavo, je zgubljen. Samokrese smo pribrali za primer, če bi se nam volkovi preveč približali.

Komaj smo se dobro pripravili, že so volkovi planili proti nam. Mi pa smo jih sprejeli z bum, bum, bum... in še enkrat bum, bum, bum... Ob tem pozdravu, na katerega niso bili pripravljeni, je med volkovi nastala zmeda in začeli so bežati zaradi »gromov in bliskov«, kakor je včasih rekel Petek. Ko se je razpršil dim, smo zagledali na tleh štiri mrtve zverine, več pa jih je bilo ranjenih in so se le s težavo vlekli za bežečimi tovariši. Ob luninem svitu smo videli na snegu sledove krvi.

V precejšnji razdalji so volkovi obstali, kakor da bi se hoteli posvetovati, kaj naj storijo. Mi pa smo medtem zopet nabasali puške. Ker sem slisal, da preplašene zveri bežijo, če zaslišijo človeški glas, se mi je zdelo umestno, da bi se iz napadencev spremenili v napadalce. Na moje povelje so vsi spodbodli konje, ki so le neradi ubogali, in z glasnim krikom smo se zakadili proti volkovom, ki so zdrveli proti gozdu. Za slovo smo posleli za njimi še nekaj strelcev, ki so imeli čudovit učinek, kajti vse zveri do zadnje so izginile v gozdu.

Toda ta gozd je bil bržkone taborišče volkov, kajti pozneje smo zopet zaslišali strašno tuljenje in zagledali tri skupine teh vražjih zverin, ki pa so krenile v drugo smer. Seveda smo jih rade volje pustili pri miru.

Pred nami je bil nov gozd, ki smo ga morali prekorati. Lahko si mislite, s kolikim veseljem smo stopili vanj. Nismo se motili. Najprej smo zaslišali strel, kmalu nato pa smo zagledali konja, ki je bežal v smeri proti nam in za njim nekaj desetih volkov. Pod seboj smo zaslišali neko

čudno pokanje. Bilo je konjako okostje.

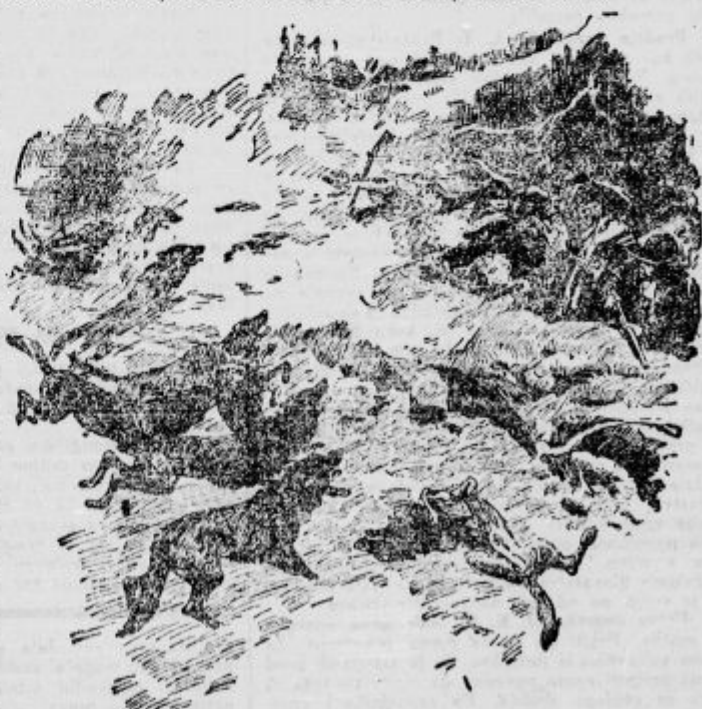
Zdaj je prišla vrsta na nas. Za prvo skupino se je prikazala cela armada volkov. Bilo jih je najmanj tristo!... K sreči je med njimi in nami ležalo na tleh veliko drevo, ki nam je služilo kot branik. Poskakali smo s konji in se razvrstili za drevesom v obliki trikotu. Konje smo spravili v uredno vrsto.

Volkovi so bili oddaljeni samo še za streljaj. Toda bližali so se tako hitro, da so se že po prvih strelkih nekateri približali deblu in smo jih morali streljati s samokresi.

Bili so to strašni trenutki. Zdelo se nam je, da nas bodo zveri kar pogazile. Toda tudi sedaj so volkovi obstali ob nenadnem streljanju in zdelo se je, da se sprašujejo: »Kaj pomeni to?« A nikakor niso hoteli zbežati, kakor je to storila prva skupina. Njihovo obotavljanje nam je bilo dobrodošlo, ker smo lahko zopet nabasali puške. Čez nekaj časa so nas volkovi zopet napadli s še večjo divjostjo. Seveda smo jih tudi mi primerno sprejeli. Kakih dvajset zverin je obležalo, skoraj enako število pa je bilo ranjenih. Seveda te niso poznale naših navad, ker se nikakor niso hoteli umakniti in so skušale preplezati deblo. Da smo se jih iznebili, smo jim morali vtakniti puško v gobec ter jim poslati kroglo v goitanec, da jih je za vedno minilo veselje napadati miroljubne ljudi.

Začelo me je ekrbeti, da bi nam ne zmanjkalo streliva, če se bo bitka tako nadaljevala. Kaj potem?... Poklical sem svojega drugega služabnika in mu naročil, naj vzame moj rog za smodnik in ga strese po celim deblu.

Tudi tretji napad je bil tako silovit, da je več volkov planilo na deblo. Prav na to sem čakal. S strelom iz samokresa sem zažgal smodnik, raztresen po deblu... Učinek je bil čudovit. Plamen, naši streli, divje tuljenje ožganih zveri je ostale napadalce tako prestrašilo, da so začeli bežati kar vprek. Nekateri, ki jih je ogenj ožgal in oslepil, so begali okrog, se zaletavali v drevesa in se nevede zopet vračali k nam. Pokončali smo jih s puškinimi kopiti, saj je bilo škoda, da bi zanje trčili smodnik.

Ze po prvih strelkih so se nekateri približali deblu.

44

PRAVNI NASVETI

Izplačevanje invalidnine. Ker ni več vrhovnega invalidskega sodišča, ki je pregledovalo in potrjevalo odločbe prvostopnih invalidskih sodišč, je šef pokrajinske uprave odredil: Vse prvostopne odločbe invalidskih sodišč, proti katerim ni bila vložena nobena pritožba, se potrdijo po pokrajinski upravi. V ta namen naj vložijo prizadeti vojni invalidi in vojne žrtve na VI. oddelek pokrajinske uprave prošnje, katerim naj priložijo po možnosti izvirno odločbo in po tri sodno overovljene prepise odločbe invalidskega sodišča I. stopnje. Če prizadeti ne morejo prošnjam priložiti izvirnih odločb oziroma overovljenih prepisov istih, ker so izvirno odločbo zaradi vojnih dogodkov izgubili, naj v prošnji navedejo vsaj, kdaj in katero invalidsko sodišče prve stopnje jim je izdalo pogrešno odločbo. Pokrajinska uprava bo po prejemu prošnje izdala, če se uveri o pravilnosti in upravičenosti do invalidnine, finančnemu ravnanstvu plačilni nalog. O tem, kako se bodo reševale pritožbe proti prvostopnim sodbam, bo izdana posebna odredba.

Tudi klanje kopitarjev ni prosto. C. K. Klanje kopitarjev (konj, oslov, mul), ki so še sposobni za delo ali za kakršno koli koristno uporabo, je prepovedano. Nesposobnost za delo ali za drugo koristno uporabo mora biti ugotovljena s posebnim potrdilom, ki ga izda občinski veterinar. Dovolilnica za zakol si mora preskrbeti stranka s prej omenjenim potrdilom pri veterinarskem odseku kmetijskega oddelka pokrajinske uprave.

Pomilostitev kazenskih posledic. A. O. Savojsko vojaško sodišče Vas je obsodilo v ječo in na izgubo častnih pravic. Ječo ste prestali. Zaradi službe bi radi dosegli izbris izgube častnih pravic. Vprašate, kam bi se obrnili. — Prošnjo, ki jo dobro utemeljite, vložite pri okrožnem sodišču v Ljubljani, ki je prevzelo spise bivšega ital. vojaškega sodišča. To sodišče jo bo nato predložilo s svojim poročilom vodji pravosodnega oddelka pri nemškem svetovalcu. Kazen, kakor tudi vse posledice kazni vam lahko spregleda edinole Vrhovni komisar, ki je najvišje oblastvo.

Pritožba zaradi pokojnine. I. S. Vprašate, kam bi se pritožili zaradi upokojitve, ker ni državnega sveta. — Pritožbo ali predstavko vložite pri oblastvu, pri katerem ste služili. To jo bo odprenilo pristojnemu oddelku pokrajinske uprave. Če bo to ematralo vašo pritožbo za upravičeno, sme svojo odločbo ob splošnih zakonitih pogojih izpomeniti ali razveljaviti.

Elektrika. S. C. Za proizvajanje in oddajanje elektrike je potrebno obrtno dovoljenje. Zato se obrnite na domače okrajno glavarstvo, ki vam bo dalo potrebna navodila.

Prodaja gozda. F. A. T. Prodati nameravate večji kos gozda, v katerem raste staro in mlado dreve. Najrajši bi prodali samo les po makimalni ceni, da bi vam ostala parcela. Kupec je s tem zadovoljen, ugovarja pa, da mladega lesa, ki se raste, ne morete prodati kot kurivo, temveč le kot gozdno parcelo. Vprašate, ali predvideva tako tolmačenje kakšna uredba in kako vam je ravnati, da ne pridete v spor s postavbo. — Po našem mnenju bi bilo za Vas najugodnejše, da daste starejši in debelejši les posekati in ga prodaste. Najvišje cene za okrogli les najdete v naredbi, ki je bila objavljena v 56. kosu Službenega lista z dne 14. julija 1943. Cene se ravna po vrsti lesa in po debelini. Ta naredba je dopolnitev prejšnje, ki je objavljena v 51. kosu Službenega lista z dne 27. junija 1942. Če bi nam bili povedali, kakšne vrste les raste v Vašem gozdu in njegovo približno debelino, bi vam lahko točno navedli cene. Drugače bi pa bilo preobširno objavljati cene lesa na tem mestu. Mlajši les, ki še ni za posek, pa prodajte skupaj s parcelo. Pri tem Vas moramo opozoriti na predpise zakona o gozdih, ki prepoveduje krčenje gozda brez dovolitve državnega oblastva. Tudi za spremembo gozdne parcele v drugo vrsto kulture, to je če hočete gozdno parcelo popolnoma posekati in jo spremeniti na primer v njivo, si morate izposlovati dovoljenje okrajnega glavarstva, če parcela ni večja od 5 ha, če je večja, pa od šefa pokrajinske uprave.

Ustna oporoka. J. K. S. Tudi ustna oporoka je možna. Paziti pa je na njeno pravilnost. Za njeno veljavnost je potrebno, da je zapustnik pred tremi pričami resno povedal, da postavlja tega in tega za svojega dediča. Po zapustnikovi smrti more vsaka oseba, ki je z oporoko prizadeta, zahtevati, da priče pod prisego izpovedo vsebino

Ura odločitve

Dogodki v noči vdora v Evropo

Kakor poročamo na drugem mestu, se je dne 6. junija v nočnih urah začel tako dolgo napovedovani vdor v Evropo. Tako se je začelo zgodovinsko dogajanje, ki bo imelo velikanske posledice, da si je treba že zdaj povedati, da odločitev še ne bo tako kmalu padla, ker bodo boji še dolgo trajali, preden bodo odločili. Nemško vojno vodstvo je mirno in hladno, ker je s tem že davno računalo. Morebiti bo našim bralcem ustreženo, če jim podamo kratek pregled dogodkov tiste prve noči, kakor jih je popisal nemški vojni poročevalec Harry Gehm:

Ta znamenita noč se je začela za bombardiranjem naših obalnih utrd, kakršnega še ni bilo. Vrsta za vrsto so padale bombe druga za drugo. Vedno novi roji angleških in ameriških 4-motornih bombnikov so priletavali in odmetavali svoje težke in najtežje kalibre med betonske bunkerje našega atlantskega zidu, po večini, ne da bi bila letala videla na zemljo. Ko so potem eno uro po polnoči prišla prva poročila, da so se izkrcali padalci in zračne čete, takrat smo vedeli, da je zdaj končno prišla tista ura, ki smo jo eno leto čakali.

Še isto noč so prva letala naše skupine bila odpisana na izvide. Niso jih motili globoko višji oblaki. V nizkem poletu so letela čez deželo. Spodaj na zemlji vidimo tu in tam čudne, barvane stvari. To so padala izkrcanih sovražnih oddelkov, rjava, zelena, rumena. Kažejo kraje, kjer so se spustili prvi padalci. Tukaj in tam zablisne krvavo rdeči sij, ki nam kaže, da so se naši tovariši od pehote že spoprijeli s sovražnikom, ki se je bil spustil s padali na ta.

Dalje spredaj ob obali se neprestano bliska. To so topovi težkega in najtežjega kalibra, ki jih užigajo naše obalne baterije na bližajoče se angleške in ameriške izkrcevalne čolne. Doselej še nobeno izmed teh plitvih vozil ni doseglo obale, toda zunaj tam v daljavi prihajajo skoraj v nepregledni vrsti. Nekateri plovejo s svojimi silami, druge vlečejo za seboj vojne ladje. Nizko hrenče nemška letala Focke-Wulf nad temi izkrcevalnimi čolni. Še je tema kljub jasni mesečini, kakaj oblaki se vlačijo nizko nad Kanalom. Le temno se odražajo obrisi plavajočih čolnov v vodi. Šele ko se bolj zjasni, spoznamo posameznosti tudi na ladjah.

Vodja letalskega roja, ki se je vrnil s poleta, poroča: »To je največji ladijski zbor, kar sem jih kdaj videl. Ves zaliv med izlivom reke Orne in Normanskim polotokom kar mgolji ladij vseh vrst in velikosti. Med njimi je mnogo velikih in malih vojnih ladij. Sama 20 metrov visoko sem širil nad vsem tem vdornim brodovjem, ne da bi bil dobil le en sam strek.«

Za temi prvimi izvidniki v jutranjem mraku se podnevi dvignejo nad vdorno brodovje urni bojni letalci. Ti so prvi udarili na sovražnika. Tega prvega dne so vedno znova prodirali lovsko sovražno zaporo okoli obale. Ne mine se za sovražni uničevalni ogenj, ki se vsiplje nad nje z ladij, se junaško vržejo na velike in manjše ladje.

Skok na minsko polje

Nemški poročevalci popisujejo, kako so bili uničeni celi oddelki sovražnih padalcev, ki so se bili izkrcali zadaj. Med drugimi se poročilo takole glasi:

Nad normandijsko obalo se je proti polnoči zaslislalo nekako daljne šumenje, ki se je skozi temno noč vedno bolj bližalo. Naenkrat se je začelo, kakor da bi se človeku pod nogami premikala zemlja s skalovjem vrad. Baterije so tako streljale, da se je zemlja tresla. Tih in brez šuma so se iz nočnega dežja ob svojih padalih pogrezali sovražniki ter skakali na tla okoli Ca-

ena. Zdelo se nam je, kakor da bi na svetlih žarkih žarometov plavali na to smrtno polje. Padalski polk je padel na minsko polje. Kakor iz malih ognjenikov so začele mine grmeti v temno noč. Tukaj ali tam so je zaslislal slaboten človeški krik.

Ladijski topovi pa so neprestano grmeli proti nemškim obrambnim postojankam ob zalivu reke Seine. Iz teme so planili Američani in Angličani na svojih padalih med grmovjem in drevjem. Strahotni obrambni ogenj jih je zmedel. Saj je udaril prav na nje. Zmedlo jih je kričanje tovarišev, ki so jih trgale mine. Naglo so stekli k svojim vodjem ter se zakadili zoper nemške postojanke. Prvi sovražni vodi so popadali v nemškem ognju. Mrtvi in umirajoči so se koplili pred gricem, na katerem so nemški branilci vedno streljali. Nato so nemški branilci planili iz svojih jarkov in bunkerjev, udarili na sovražne vrste ter jih ustavili.

Velikanske sovražne izgube

Nemška poročila o teh bojih naglašajo, kako velikanske so bile krvave žrtve sovražnih čet. Dne 10. t. m. obširno berlinsko poročilo med drugim naglašajo:

Trije dnevi in štiri noči težkih bojev proti invazijskim četam dveh največjih držav sveta so za nami. Sovražnik je upal da bo lahko vsled svoje premoči hitro stiri nemško obrambo na normanski obali, namesto tega pa je naletel povsod na moč, ki so do skrajnosti odločeni, da se na zemlji, na morju in v zraku upro sovražnikovemu napadu. Izgube napadalcev so izredno visoke. Često se ne dajo v podrobnostih niti ugotoviti. Toda že samo to, kar je možno pregledati, dokazuje, kolikšne žrtve je moral doprinesiti sovražnik, da je lahko zasedel ozek obalni pas.

Prva se je spoprijela s sovražnikom nemška vojna mornarica. V štirih nočeh je potopila neko križarko, dva rušilca, 3 izkrcevalne ladje, 3 oklepne izkrcevalne čolne ter številne manjše enote. Razen tega je nemška mornarica težko potkovala neko križarko ter dva rušilca. Pri tem je potonilo samo pri vsaki oklepni izkrcevalni ladji več kot 1200 mož ter 100 oklepnikov. Pri tem pa niso upoštevane sovražnikove izgube, ki jih je imel zaradi eksplozivajočih min ter zaradi topovskega ognja proti sovražnim edincim, ki so se zamegile.

Tudi sovražnikove čete, pripeljane z letali, so utrpeli velike izgube. Letalstvo ter protiletalsko topništvo je sestrelilo po cele letalske oddelke naenkrat. Kakor poroča sovražnik sam, je izgubil do srede tretjega invazijskega dne 289 letal. Pri tem pa ne upoštevajo stotin jadrlnih letal, ki leže razbite ter razstreljene ob nemških črtah.

Sovražnikove izgube so se pa močno povečale, ko so prišle sovražnikove čete pripeljane bodisi preko morja ali po zraku na normandsko obalo, v stik z nemškimi obalnimi utrdami ter oddelki vojske. Oddelki padalcev, ki so pristali za nemškimi črtami, so bili preganjani, zajezeni, potisnjeni v stran ter skoraj povsem uničeni. Izkrcevalne čete, pripeljane s čolni do obale, je močno napadla nemška obramba ter so večinoma obležale že na obali. Vsak korak v utrjeno območje je prizadejal sovražniku velikanske izgube. Gotovo je, da so izgubili Severnoamerikanci kakor tudi Britanci in Kanadčani več 10.000 svojih vojakov, bodisi mrtvih, bodisi ranjenih. To tudi potrjujejo izjave mnogih zaletih vojakov.

Vse te izgube niso v nobenem razmerju z doslej doseženimi uspehi, ter so razen tega za sovražnika toliko bolj boleče, ker so tokrat padli ne kolonialni narodi, temveč pravi Angličje, najboljši letniki Kanadčanov ter severnoameriški elitni polki.

Vsega skupaj razpolaga Eisenhower razen čet, ki so podrejene Montgomeryju, še a 50 nadaljnjih divizijami, katerih polovica je gotovo predvidena za napad proti severnofrancosko-belgijski obali. Izredno težke izgube, ki so jih utrpeli angloameriške invazijske sile, so prisilile Montgomeryja, da je uporabil na predmostjih med izlivom reke Orne in Vire ter na ameriškem napadalnem področju severno od Carentana, skupno 17 divizij.

Eletni oddelki njegove armade predvsem čete, pripeljane z letali, so utrpeli v bojih prvi štirih dni tako visoke izgube, da so lahko vzdržale le zaradi stalnega novega dovoza predvsem po morju.

U. Mioni — V. Lovšin

Zgodovinski roman
iz časov sv. Pavla

RAHELA

»Zel je biti sam s svojo divjo jezo z nezmognim gnjevom. Vest, ki mu jo je prinesel Baraba, ga je močno zadela. Njegova hči kristjanka. Gorje, ako pride zadeva v javnost in prišla bo v kratkem. Njegov položaj je bil že tako omanj; ne bo ostal veliki duhovnik, četudi Ozejevo bodalo ne zgreši Izmaelovega srca.

Začutil je jako, neukročeno besnost do hčere in Natanaela, do kristjanov, do Pavla, Izmaela in vseh. Rahelinemu poslanca, ki je prišel ta večer po odgovor, je rekel:

»Nobenega odgovora.«

Rahela ni bilo več zanj. Hotel jo je izobčiti, takoj jutri v templju. Upal je, da bo to izobčenje ohranilo njegovo moč.

To noč in drugi dan se je baglo razširilo po mestu mračna vest. Prvak duhovnikov je bil zaboden. Od zafetika se je govorilo o samem velikem duhovniku; potem se je izvedelo, da je Izmael, Fabijev sin. V začetku so rekli, da je mrtev; rana je bila najprej zelo globoka, izredno huda, smrtonosna, huda in končno se je ugotovilo, da je precejšnja, pa ni prav nič nevarna.

Nihče ni vedel za ime zavratnega morilca. Ta je bil zavlekel žrtve na samotno ulico, ko se je vračal iz templja; imel je zakrit obraz in je pohajal, ko je zagal nevaren sunek, ne da bi se temu posrečilo prijeti ga in ne da bi ga bil Izmael prepoznal. Ta je celo zasumil, da gre za kakšnega najetega morilca, ki ga je plačal njegov sovražnik in njegov sum je padel na Ananija, pa ga ni upal jasno obdolžiti, ker veliki duhovnik ne bo kaj takega poskušal in ko bi on ne mogel tega dokazati, bi ga izobčil in mu vzel na ta način možnost, da zasede velikodušniški prestol.

Ananija je prav dobro vedel, kdo je napadal in mu je bilo žal, da ni bodalo dosegle srca. Rešeni bi bil nevarnega tekmeča, medtem ko bo lahka rana povečala mamilo; in Izmael se bo smatral za mučenca za dobro stvar in vzdrževal, da so hoteli s bodalom pobiti pobočnega, svetega duhovnika, vnetega za Postavo; to je napravil morda kak zagrizen nazareneec prav njemu in ne Ananiju, velikemu duhovniku, ker so videli v njem pravega predstavnika levitskega duhovništva, veliko oporo izraelskega ljudstva in največjo oviro za razširjanje krščanstva.

Ananija je še nadalje potvarjal knjige in prenesel na svoj račun mnogo denarja, ki je bil tempejska last. Potvorbe so bile tako spretno, da jih ne bi nihče odkril.

Storil je prav, da se je žuril, ker mesec nato je prišla iz Cezareje njegova odstavitev in imenovanje okrevajočega Izmaela za velikega duhovnika. Ananij Felix si ni upal zapleniti imetja odstavljenega velikega duhovnika, kakor mu je bil svetloval Fabijev sin; raje je naložil novoimenovalnemu zelo visoko takso o imenovanju, ki jo je ta plačal.

Ananija je skritaj odstopil veliko duhovništvo zasovraženemu tekmeču in je stopil kmalu v opozicijo kot glavar. Vsi nezadovoljniki so se zgnili okrog njega in ga priznavali za edino postavnega velikega duhovnika.

Rahela se je še večkrat poskušala približati očetu, toda vedno jo je odbil z oostrostjo. Nihče ni hotel imeti skupnega s tistim, ki je odpadel od vere prednikov in prošel k žoščenju Tistega, ki ga je on imenoval »Sina tesarja iz Nazareta«.

Dal je Izmaelu sukati marsikatero nit do leta šestdesetega, ko je bil zaboden od nekega roparja najbrže po nalogu Izmaela samega, ki ga na noben drug način ni mogel pripraviti do molka.

Rana je bila smrtna; povežali so ga kar najbolje in odnesli domov. Pribitili so najodličnejši zdravnik v Jeruzalem, ki so se mnogo trudili, da ga ohranijo pri življenju, a zaman.

Napadla ga je huda mrlica in se mu je začelo blesti. Premetaval se je od bolečin na levo in desno. Imel je privide zdaj prijetne in svojega detetiva in mladostnih let; zdaj strašne in klical Rahelo, svojo Rahelo. Zdelo se mu je tudi, da mu mehka roka žene venča želo, boža uveli obraz,

da dvoje rožnih ustnic pritiska vroče poljube na čelo in vroče solze močijo lica, solze, ki ne tečejo iz njegovih oči... ali so to sanje? Ali je resnica? Zavedel se je za hip, samo za hip in videl je ob strani nežno žensko postavo: Rahela, njegova Rahela.

Ta trenutek je pozabil preteklost: v njej je videl edinole hčer, ki jo je tako ljubil; ne spominja se, noče se spominjati, da jo je sovražil.

»Rahela!« jecljajo njegove ustnice.

»Očka, odpusti mi te hči ona.

»Ali srečna?« vpraša Ananija z umirajočim glasom. Rahela je bolj razbrala besede iz njegovih ustnic kot jih silala.

»Zelo zelo!«

»On?«

Čaka pri sestri...«

»V moji hiši ne... ti sama...«

»Očka, kako bi bila še bolj srečna, ako...« spregovori obotavljaje Rahela. Ze se je obstavljala, pa je morala, ker ji je to tako drago.

»Kaj pa?«

»Jezus iz Nazareta...«

Njegov obraz je pobešenel.

»Napačni Mesija... izda...«

Nič več ni rekel. Očitvidno je izgubil zavest. Hči je pokleknila ob očelovih smrtni postelji in tako jokala. In med solzami je molila:

»O ti, ki si rekel: prosite in boste prejeli, že šest let prošim za dušo svojega očeta. Usliši me, Gospod Jezus!«

Bolnik se ni zavedel: hči je molila, molila; obliče umirajočega se je za hip razžarilo kot od velike luči, oči se je odprlo in zagledalo v praznino; zelo aladek nasmeje se ozaljšal ustnice... nato pa je Ananija izročil svojo dušo Bogu. Mrlič je ohranil ljubeč nasmeje in mnogi ljudje, ki so prišli, da se še zadnjikrat poslovijo od njega, so ga ginjeli gledali: »Slabo smo ga sodili.« so govorili njegovi nasprotniki; »bil je veren mož, govorilo je videl Mozeza in Elja preden je izdihnil,« in celo sam Izmael, Fabijev sin, si je nekoliko, jolmene, zelo lahko očital: »Bojim se, da sem bil preveč trd z njimi!«

Hči je takoj zapustila očelovo hišo, ko je oče umrl, da se ne bi izpostavljala judovskim očitkom; bila je preklela in izobčena od očeta in ni mogla biti v življenju več oproščena od sinagoge, razen od samega Izmaela; ker jo je obremenjevalo izobčenje, so ji ni smel noben jud približati, pod kaznijo legalne nečistosti.

Stari veliki duhovnik je imel najslavesnejši pogreb, katerega se je udeležil ves Jeruzalem in je bil velika protirimska demonstracija. Vse stranke so se združile pri pogrebnih slovesnostih, saj je bil varuh svetih in glavar saducejev in za trenotek so prenehala sovražstva med raznimi strankami, da bi bili bolj odporni, strnjeni in bolj ostri. Ze na povratku iz doline Jozafat, kamor so pokopali truplo, so začeli prepri in kmalu je prišlo do pasti.

Judovski pogreb je bil končan in Ananija je zaslužil vse kaj drugega, ker je Gosmod uslišal prošnje Rahele, Natanaela, Pavlina, Abigajle, Jakoba in mnogih, mnogih, ki so molili za njegovo spreobrnjenje. Gospod je napravil še zadnji največji poskus, da ukloni to srce. V samem trenutku, v katerem je izgubil Ananija zadnjikrat zavest, je iz Jezusovega Sra studenca milosti, privela člja, močna in zelo jaka milost; ta je razsvetlila dušo umirajočega; in v tej luči je videl umirajoči Kržanega Zaretega v bleščavi in lepoti, ki ga je gledal z nepopisno očiščenostjo in stegajoč k njemu ljubeznivo polne roke vpraša:

»Zakaj me preganjaš?«

Ananija se ni mogel ustavljati božjemu vprašanju: »O Jezus, sin Davidov; o kralj Mesija! Bodi usmiljen z menoj, ki sam te tako sovražil,« je vzkliknil.

V tem kriku duše, ki ga je slišal samo Bog, in ki je prišel iz dna umirajočega srca, je bila močna vera v mesianstvo Nazarena, jaka ljubezen, veliko zaupanje, močna žalost, krst želja, kar zadošča za zveličanje.

Jezus se je sladko nasmešnil spreobrnjenec v zadnjem trenutku; umirajoč je razumel, da je odpuščen; neizrekativ mir je napolnil njegovo

Zdravnikov rokopis

Peter in Pavel sta študirala v Ljubljani na univerzi ter bila velika prijatelja. Eden je študiral za profesorja, drugi pa za zdravnika. Oba sta srečno končala svoje študije ter odšla daleč vsak sebi v službo. Peter se je kot zdravnik naselil zunaj v svetu, Pavel pa je postal profesor v Ljubljani. Pristrčno sta se poslovila. Ker pa sta oba bila hudo lena za pisanje, si nista nič dopisovala cela tri leta. Čez tri leta pa je zdravnik Peter nekega dne sedel k mizi ter napisal tole pismo:

»Ljubi Pavle! Čez cele tri leta se bova zdaj spet enkrat lahko videla. Hudo se že veselim, da Te bom mogel pozdraviti ter s Teboj prijetno pokramljati. Le škoda, da bova imela le malo časa za pogovor. Dolžnost me nemreč kliče na daljšo pot, ki pa vodi skozi Ljubljano. Pripeljal se bom z brzovlakom prihodnji petek ob pol šestih zvečer. V Ljubljani vlak stoji 20 minut. To priliko bi rad porabil, da bi Te pozdravil. Bodi tako prijazen ter pridi prihodnji petek ob pol šestih na postajo. Sedel bom v predzadnjem vagonu. Zanesljivo Te pričakujem ter Te pristrčno pozdravljam Tvoj Peter.«

To ljubeznivo pismo je profesor Pavel srečno dobil. Ker pa imajo zdravniki grdo navado, da tako nerazločno pišejo, Pavel kima ni mogel razbrati. Le to je lahko razbral da mu piše prijatelj Peter, česar je bil silno vesel. Ker Pavel pisma ni znal prebrati, je poklical na pomoč svojo ženo, češ: »Poskusi no ti prebrati to pisavo!« Žena je poskusila prebrati nerazločno zdravniško pisanje, pa zaman. Nazadnje je obupala ter rekla: »Zdravniške pisave pa res nihče drugi ne zna brati, kakor lekarnarji. Stopi k lekarnarju in ga prosi, naj Ti on prebere, kaj je Peter pisal.«

Pavel je res stopil k lekarnarju, ki je imel lekarno takoj onstran ceste.

»Dragi gospod lekarnar, vi znate brati pisave vseh zdravnikov. Ali bi mogli prebrati tudi to-le?«

»Kajpada, gospod profesor! Samo malce potrpite!« se je prijazno ponudil lekarnar ter s pišcem izginil v ozadje. Ni minilo še pet minut, je bil lekarnar že spet nazaj. V roki je držal malo stekleničico in tisti papir.

»Takole,« je prijazno razlagal. »Tukaj vam vračam zdravnikov recept, tukaj pa so zdravila. Vsako jutro in vsak večer vzemite iz te steklenice po tri kapljice, pa vam bo kmalu docela odleglo. Račun za zdravila pa znaša 120 lir.«

Peter in Pavel pa se še druga tri leta nista videla.

Rastlinski zdravnik

Doslej poznamo zdravnike za ljudi in živali. Polahno pa se uveljavljajo pri nas tudi zdravniki za rastline. Njihova naloga je, da zdravijo boleznih vseh kulturnih rastlin. Stojijo pod vodstvom posebnega rastlinskega zaščitnega urada v Potsdamu in njegovih podružnic. Postopek rastlinskega zdravljenja je močno podoben zdravljenju ljudi in živali. Predvsem skuša zdravnik boleznih vnaprej preprečiti, ima pa pripravljeno tudi cele apoteke rastlinskih medicin. Sme se tak zdravnik pohvaliti, da ima najbolj potrpežljive, a tudi najnežnejše paciente.

srce, mir, ki je prikladal prijazen nasmeje na njegove ustnice; in s to vero je izkazal usmiljenje na prošnje hčere in mnogih, ki so prosili in molili zanj.

Rahela se je vrnila v Peto in ostala tam z močim v častiti revščini, ker umrli oče jo je bil razvedinil; živela je srečno z Natanaelom, ki je postal zelo vpliven član te Cerkve in z lepim gnezdecem otrok; pri njem so bili brat, svakinja, mati in nečaki, ki so se morali umakniti štiri leta po Ananijevi smrti. V Peli je bilo po Jezusovi volji načelnstvo matrne Cerkve, ker je pribeljal tja tudi Simeon, jeruzalemski škof in bratranec Gospodov, ko se je bil grozeče bližal mestu Jeruzalemu, da ga kaznuje za greh, ker so umorili Boga.

Rahela je do smrti molila za očeta, z nado, da mu je Bog naklonil odpustanje. Njeno upanje so je uresničili, ko ga je videla na dan svoje smrti s svetniki v nebeški slavi, kjer je bil zgovorna priča božjega usmiljenja.

K o n e c .

Križem sveta

Bivši poljski zunanji minister Beck umrl

Nemški listi poročajo, da je v kraju Stanesti blizu Bukarešte na Romunskem umrl bivši poljski zunanji minister polkovnik Beck. Uradno poročilo rumunske vlade pravi, da je Beck že dve leti bolehal za hudo jetiko.

Kako spoznamo na telici bodočo molznico

So živinorejci, katerim zadostuje en sam večji pogled na telčino glavo in že umejo dobro razsoditi, koliko bo telica vredna kot molznica. Svojo modrost utemeljujejo, češ da oblika telčine glave razodeva bodoče dobre in slabe lastnosti molznice. Telica s fino oblikovano glavo je po navadi dobra krava. Drug zanesljiv znak so po neki trditvi široka, na spodnji strani neokrogla zadnja pleča. Tretji spet se spoznajo na tako imenovane lakotnice in tod razbirajo dobro ali slabo kravo.

Table iz stekla

V mnogih šolah češko-moravskega protektorata so uvedli table iz stekla, ki so belo pobarvane. Na table učitelji in učenci pišejo s črno kredo. Pravi, da so steklene table bolj praktične od lesenih šolskih tabel črne barve, ker so bolj trpežne in se tudi lažje snajžijo.

Razdelitev zemljišč v Bolgariji

Od leta 1940. je dobilo 14.500 kmečkih družin, ki so se preselile iz Dobrudže, 127.300 ha zemljišč za obdelovanje, 32.000 bolgarskih kmetov brez zemlje pa je dobilo 63.000 ha. V Makedoniji je dobilo v dveh letih 20.400 bolgarskih družin 61.100 ha zemljišč.

Kako pišejo Kitajci

Kitajska pisava je prava umetnina. Besede so izražene s slikami, vsaka beseda ima domala svoj znak. Pred davnimi tisočletji so brčkone uporabljali voze na vrvcih, pozneje zarežavali znake v kosti, končno pa pričeli znake slikati s čopiči. Sonce so na primer nekoč označili s krogom in piko v sredi, danes je kvadrat s črtico. Usta označijo s kvadratom, kvadrat s dvema črticama pomeni jezik. Vseh znakov je približno 2500, ostale besede pišejo z majhnimi dodatki in sestavljanjem znakov. Pisava se v teku dveh ali treh tisočletij ni mnogo spremenila. V toku modernizacije se je pojavil med njimi predlog, da

bi svojo starodavno pisavo zavrgli in sprejeli latinico. Predlog pa se ni mogel udomačiti, presilno je kitajsko spoštovanje častitljivo stare pisave.

Največja ura na svetu

Največjo uru na svetu so postavili na 267 m dolgem kolodvorskem hodniku glavne postaje v Lipskem. Kazalec ima premer 270 m. Na tej postaji je 200 ur in vse so priključene na uro, katere tek urejajo vsako jutro po nekem Morseovem znaku iz Berlina. Vseh teh 200 ur poganja elektrika.

Kaj lahko postane žena

Žena je v zadnjih desetletjih dosegla domala polno ravnopravnost z moškimi. V Ženevi je portugalski honorarni konzul gospa Countinho, voditeljica velike moderne bolnišnice v Kodanju je žena. Nagrado velikega pariškega lista »Paris Soir« za najlepši roman je dosegla neka pisateljica. Na Japonskem opravljajo žene celo že službe postajenačelnikov. V Franciji jih najdemo v najvišjih in najodgovornejših političnih službah. V Angliji se odlikujejo kot policistke, v Ameriki pa so žene na županiških stolcih, ena celo je guvernerka cele države. — Kljub temu, da žene vsepovsod dokažejo svojo velike zmoglosti, ki jim dovoljujejo enakopravnost z moškimi, pa se vendar odlikujejo najbolj v svojih poklicih matere in gospodinje.

Svetovni pridobitek premoga

Na vsem svetu so l. 1938. izkopali 1191 milijonov ton črnega premoga in antracita. Po odstotkih je bil ta svetovni izkop razdeljen takole: Anglija 19,5, Nemčija 16, ostala Evropa 19,5, USA 29,5, Rusija 9,5, vsi ostali 6. Rjavega premoga so izkopali 265 milijonov ton in je od tega prišlo na Nemčijo 80,5, na Rusijo 7,3, na Madžarsko 3,1, na bivšo Jugoslavijo 2, na vse ostale pa 7,1 %. Rezultat tekme črni premog proti rjavemu je bil 82:18.

Grški otoki

so kaj številni. Največji je Kreta s površino 8247 kv. km, sledi Ebeja s 3780 km, Mitilini 1750, Chios 918, Kefalonija 690, Krk 586, Samos, Lemnos, Naksos, Andros, Zante, Thasos in Laouas. Skupno število grškega otočja pa je izredno veliko, ker je predvsem v Egejskem morju nebroj malih, poseljenih, a tudi neposeljenih otočkov.

Križanka št. 22

1	2	3	4	5	6	7	8
9			10		11	12	
13							
14		15	16			17	
	18				19		20
21							
22	23				24		25
26	27		28		29	30	31
32		33				34	
35			36			37	
38				39			

Vodoravno: 1. zarja, 5. čaša, 9. arabsko oblačilo, 10. star veznik, 12. nemška reka, 13. nasled, 14. del glave, 16. dva, 17. del strehe, 18. vprašalni zaimek, 19. kraj na Notranjskem, 12. ne izvri do konca svojega dela, 23. starinsko orožje, 24. nočno zabavišče, 26. član indijskega plemena, 28. stara mera, 30. rojstni kraj krščanstva, 32. hlebi, ki jih pečemo o božiču, 35. grška boginja, 36. pogosta končnica ženskih imen, 37. takšen, 38. ples, 39. dišča smola.

Navpično: 1. ječa, 2. svod, 3. abesinski poglavar, 4. Marijin praznik, 6. švicarski kanton, 7. koroška gora, 8. pristanišče ob Črnem morju, 10. vrsta prsti, 11. poveljujoča pesem, 15. odličja, 17. reven kmet, 18. debela palica, 20. svetloba, 22. umetnik, 25. civilizacija, 27. glasbeni znak, 28. predlog, 29. del posode (2. skl.), 31. prvi letalec, 33. domača žival, 34. hoditi.

Rešitev križanke št. 21

Vodoravno: 1. baker, 2. Mara, 9. edil, 10. pater, 11. les, 12. parije, 13. on, 14. Lora, 16. sled, 17. petek, 19. ano, 20. Rb, 22. potok, 24. iz, 25. ali, 27. Perun, 28. Java, 30. žep, 31. M. M. (Matija Malešič), 32. Izanec, 34. lol, 35. Nenad, 36. Pulj, 37. Anam, 38. morje.

Navpično: 1. Belokrajina, 2. Aden, 3. kila, 4. el, 5. Mara, 6. Atila, 7. rojeni, 8. Gradozemlja, 10. pa, 12. Potop, 14. lep, 15. metež, 18. koroc, 21. blaženi, 23. kup, 26. Ivana, 29. Anam, 34. molj, 35. ed, 36. Bur, 36. po.

Petrolejska industrija v Turčiji

Turška vlada je v zadnjem času uredila vprašanje nakupa potrebnih strojev za vrtnanje novih petrolejskih vrelcev. Stroji bodo nabavljeni v Ameriki. Novi petrolejski izvirki leže v jugovzhodni Anatoliji, kjer postavljajo v bližini Bešira in Djabekira že tretji petrolejski stolp. Računajo, da bodo v vsem lahko postavili 300 vrtnalnih stolpov.

Mali oglasnik

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Vojenica

za dimnikarsko obrt, starega 14 do 16 let, sprejemem z vso oskrbo v bišl. Naslov v upravi Domoljuba.

5111

OGLASUJ
v DOMOLJUBU

LJUDSKA

POSODILNICA
V LJUBLJANI

zadruga s neomejenim jamstvom v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6 nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poročstvu

Posojilnica je bila ustanovljena leta 1895.